

Razgled po svetu.

Preganjanje judov.

Kijev, Rusija, 15. maja. — Ker so judje tega mesta osumljeni, da so umorili iz sovraštva nekega ruskega 11letnega dečka, je prebivalstvo mesta pripravljalo zadnji teden velikanski program in masakre nad judi, kateri so posebno v tem mestu jako sovraženi od ruskega prebivalstva. Vlada se je komaj posrečilo, da je program proti judom prestrigla z vojaštvom in policijo.

Papež dela razpor.

Lisabon, 16. maja. — Lisabonški napredni republikanski časopisi poročajo, da je papež, ko so mu dali v pregled zakon ločitve cerkve od države na Portugalskem vzklil, da ga on ne bo nikoli potrdil in pozivljaj je takoj vso portugalsko duhovščino, posebno pa vse škofe, da deluje na to, da ljudstvo povejo razceje, kako "poguben" je ta zakon za cerkev; (verjamemo!) Ker pa zakon stopi v veljavo 1. junija t. l., se je papež svetovalo, da naj deluje bolj trezno in naj raje gleda, da bi se vsaj zakon malo omililo, posebno v tistih točkah, kjer se daje državi pravico, da se sme v cerkvene zadeve umešavati, če se zapazi nered.

Toda ne, papež le vstraja pri svojem; naj raje bi videl, da bi škofje ljudstvo nahujskali proti republik; znamenje rimskega papeža.

Rusi se pripravljajo.

Peterburg, 13. maja. — Ruska vojna mornarica se pripravlja, da dostojno sprejme oddelek ameriškega vojnega brodogradila, ki obišče od 11. do 18. junija Rusijo in sicer bodo vojne ladje Amerike stale v letalu in ne v mestu Libavi, ker je bilo zadnje mesto pred dvema letoma od ruske vlade preklicano kot vojno pristanišče. Ameriške vojne ladje ki pridejo na Rusko obstoje iz druge divizije atlantske in sicer iz ladi "Louisiana", "Nebraska", "Montana" in "Utah". Rusija se pripravlja, da ameriške goste svečano sprejme.

Nov generalni prokurator.

Peterburg, 16. maja. — Resignacija dosedajnega generalnega prokuratorja sv. sinoda, Lukijanowa, je bila od carja sprejeta in na njegovo mesto je imenovan B. C. Sabler, prej vice-prokurator in član državnega sveta, kateri ima velikanski upliv po celi Rusiji in tudi izven Rusije.

Rekord Francoza.

Bovij, Marne department, 16. maja. — Nov rekord za zrakovce je tu dosegel Francoz, poročnik Menard v svojem aeroplani "Tour de France", kateri zrakovce je izdelan za mladega poročnika od vojaškega poveljstva. Menard je dosegel 1000 čevljev višine v 4 minutah in 45 sekundah. Menard je izjavil, da se upa prevoziti 2000 mil.

Poroka.

Na svatbi g. Petra Kure z gđ. Margaretto Marvin, nečakinjo Mr. Košiček, so se udeleženci imeli nad vse dobro. Svatba se je vršila v prostorih gostilničarja, rokaja John Košička, kateremu gre tudi vsa zahvala za dobro postrežbo in dobro zabavo. Živeli!

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za \$ 10.35	50 kron.
za \$ 20.45	100 kron.
za \$ 40.90	200 kron.
za \$ 102.25	500 kron.
za \$ 204.00	1000 kron.
za \$ 1018.00	5000 kron.

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriilneje do \$25.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

ODKRITJE SPOMENIKA VIKTORIJI.

London, 16. maja. — Na lep način je bil tu odkrit spomenik pokojne angleške vladarice Viktorije in sicer od kralja Georga V. Dan je bil krasen. Pri odkritju spomenika je bil navzoč tudi cesar Viljem z soprogo in tudi njegova edina hčerka Louisa.

Saint James park je bil natlačeno poln, tako, da je policija komaj zabranila, da ni prekorailo občinstvo ograj.

Kralj angleški je imel kratek a pomemben govor. V svojih zbranih besedah je povzdignil Viktorijo in potem omenil, da ga veseli obisk cesarja nemškega z soprogo, kateri je bil vnuk pokojne vladarice.

Revolucija v Kini.

Hong Kong, 16. maja. — Vladnim četam se je posrečilo, revolucijo malo potlačiti. Zadnji upor v Cantonu je vladi pokazal, da je revolucijsko jedro dobilo v ljudstvu več zaslombe in privrženec, ko je to bilo in poročalo vladno časopisje.

Sedaj se poroča, da je revolucijsko gibanje se razširilo daleč po deželi in da celumu gibanju stoji načelu visoki kitajski uradniki, ki so pohajali v iske šole v Japonski in Evropi. Rebeli da imajo milijon dolarjev na razpolago in revolucionarji na Formozo in v Anam so izjavili, da imajo toliko dinamita da z lahkoto poženejo glavno mesto Canton v zrak.

V tukajšnjem pristanišču so vsidrane dve britske, ena francoska, nemška in ena ameriška bojna ladja. Nemci so pripeljali v mesto veliko zalogo streliva in par brzostrelnih topov.

Goljufije krščanskim socialcem.

Dunaj, 16. maja. — Ljudstvo, posebno delavskega stanu, je grozno razburjeno nad velikimi volilnimi goljufijami, katere uprizarjajo krščanski socialisti.

Krščanska socialna stranka, katere ima na Dunaju tudi v rokah magistrat, je izdala tak volilen red, da so vse druge stranke za več svojih mandatov oropane. Vsa goljufija je naperjena proti socialnim demokratom, kateri bodo zvojevali pri prihodnjih državnozborskih volitvah gotovo veliki večino, kar se vlada jako boji, ker v prihodnjem parlamentu bo prišlo do glasovanja za nove davke, kanone in drevnavte, za katere seveda socialni demokratje ne bojo glasovali.

Sleparije krščanskih socialistov na Dunaju se delaje na debelo. Vedeti je treba, da so za se vključili 45,000 oseb, kateri ne morejo voliti — ker so mrtvi že, in so zgubili volilno pravico, in ki niso sploh nikoli živeli! Vlada delo krščanskih patriotov — pridno podpira!

40,000 šlo na štrajk.

Kopenhagen, Dansko, 17. maja. — Ker se niso mogli delavski vodje z delodajalci sporazumeti, je eksekutiva organiziranega delavstva Danske oklicala javen generalni štrajk, kateri se je danes pričel in določil, da je 40,000 delavcev prenehalo takoj z delom. V tem mestu vlada mir, vendar se čuti krizo, ki je takoj po oklicu štrajka nastala.

Boji v Marokko.

Pariz, 15. maja. — Francoski minister za zunanje zadeve, Jean Cruppi, je dobil od francoskega konzula iz Fes-a poročila, ki nosijo datum 6. maja, in ki v večji meri povejo položaj, ki vlada danes v Marokko.

Desettisoč rebelov je 4. maja napadlo mesto. Agentje rebel-skih rodov so poskušali lojalne čete sultana podkupiti, kar se jim pa ni posrečilo. Sultan sam je pismenim potom prosil od Francozov pomoči.

Podpora za tiskovni sklad.

M. Mladkovich \$1.00.

NE SPREJME POMOŠTITVE

Celumu svetu je znana afera Fred D. Warren, urednika socialističnega angleškega lista "Appeal to Reason" v Girard, Kans.

Fred D. Warren je razglasil nagrado tistemu, ki bi kidnapal Taylorja. Obsojen je bil v šestmesečno ječo in v 100 dolarjev globo. Stvar je razburila vse pravo čuteče ljudi. Vlada je videla, da je naredila neumnost in priporočalo se je Taftu, naj Warrenu "pomilosti". Zadnji je to tudi storil in 5. maja je dobil urednik Warren veliko zapečateno pismo iz Washingtona od samega Tafta. Naročeno je bilo pošti v Girard, da se more pismo, ki je imelo velik pečat Zjed. držav, oddati le osebno Warren-u.

Warren je pismo prejel, ga s tovariši prečital, ga dal fotografirati in ga poslal Mr. Taftu — nazaj. V listu "A. to R." pravi Warren, da W. H. Taft laže, ko pravi v pomilostitvi: "the pardon was granted to subserve the ends of justice". Nadalje pravi Warren, da tudi tistih \$100 globe ne bo plačal, "kateri se morejo kolektirati civilnim putem."

Glas od J. J. McNamara.

Od tajnika McNamara, se je v prvič slišal glas osebno, kar je pod "law in order". McNamara piše med drugim, da je on popolnoma nedolžen in da ne potrebuje drugega zagovornika kot resnico, katere se more pred sodiščem tudi izkazati. Nadalje prosi ugrabljeni McNamara, da naj delavstvo počaka izzida tega zločina in šele potem naj sodi o celi stvari. V ječi se počuti dobro.

Španski jezuitje pridejo v Ameriko!

New York, 16. maja. — Jezuitje Španije že sedaj čutijo, da jih bodo iz Španije po novih zakonih pregnali. Sem sta prišla že dva eksenplarja, pater Gomez in pater Bianchi po imenu, katere sta si pregledala Ameriko, kje bi bilo bolj pripravno se jezuitom naseliti. Amerika se jima tako dopade, da če jih resnično jetični Alfonso spodi, da se gotovo izberejo "deželo svobode" za nov vir dohodkov in še večjega brezdolja. S tem pa ne smemo se misliti, da bodo vsi jezuitje iz Španije izgnili; mnogo jih bo še tam ostalo v vseveljavno cerkev: Nemčija, Meksiko in Portugalska so jezuitje pregnali za večno, toda Loyolas bratje se bodo spravili sedaj v to deželo, v kateri imajo že lepe njive in sad svojega delovanja. Kupili da so samostan v Woodstock, Ind.

Blazni tepci.

Iz Harrisburga, Pa., se poroča da so tamkajšnji tempererlerji in kleriki imeli daljše posvetovanje, katerem na čelu so metodisti, kjer so blazni bratje prebrali resolucijo, da obžalujejo, da je prezident Taft vozil v nedeljo in tudi v nedeljo v tem mestu govoril zbranim železničarjem! V protestu pravijo ti hinavci, da upajo, da se kaj tašnega zopet ne pripeti. Vsi, ki so se udeležili shoda v nedeljo, so prokleti!

Dve sliki.

Dve strani življenja opaziš v tej "enaki" deželi. Vročina, ki je z majem nastopila, posebno tu v Chicagu, goni ljudi na cesto in posedačo po kamnih in stopnicah, ker drugam nimajo za iti. Pogled pa v delavnik na lepe zelene bulevarde — na stotine, da tisoče avtomobilov, jahačev in kočij mglja vedno okoli tebe in vprašaj se, vendar, koliko ljudi je v resnici srečnih. Šest dni se vozijo po svežem zraku in po hladu, v svilenih srajcah in lepo obriti in počesani, tisti pa, ki za nje 6 dni v tednu delajo, pa v fondrah in po cestah (kot poročajo dnevniki), od trdega dela, omamljeni še posebej od 90 gradne vročine — umirajo ...

"Šest dni delaj, sedmi dan pa počivaj ..."

PESEK V OČI.

Rumeno časopisje z vso kričavostjo poroča, da je najvišje sodišče "grozno naklonjeno" delavcem, oz. v tem slučaju vodjam delavcev, ker je Gompers, Mitchell in Morris bil od najvišjega sodišča pomilostjen.

Pesek v oči. Kapitalistično najvišje sodišče v Washingtonu bi moglo pasti na glavo, da bi v tem kritičnem času obsodilo v zapor tri delavske vodje, ko že vendar nihče več ne veruje v neizmotljivost najvišje pravice.

In če jih bi obsodili? Kaj ne bi to pospešilo še bolj naraščajočega socializma, kateri bo tudi to deželo preplaval? Simbolika leži v tem, da je najvišje sodišče obsodilo v prilog delavskih vodij. S tem se je ljudstvu dvakrat vrغل pesek v oči, ker ravno sedaj je vlada razpustila in "razbila" olnji trust, v resnici si bodo pa trustjani iz te zadrege še lepše postavljali milione, kot se jim je to do sedaj posrečevalo. Na eni strani se dela najvišje sodišče kot sovražnik kapitalizma, na drugi strani pa kot pravičnega sodnika delavcev.

S tem hočejo pa šund aristokratje v Washingtonu samo politične bojne delavske vrste, v katerih že nekaj časa sem vedno bolj vre, vre ...

Počitnice.

Z solneem je prišlo tudi vprašanje, kje preživijo svoje počitnice? Pa tu ne mislimo nobenih počitničnih delavca, ker ta jih tako nikoli nima, temveč pridružimo se nekimi milionarki v New Yorku, ki predlaga, da se da — konjem vsaj en mesec, pripraven da je julij, za popolen počitek. Milionarko se daš slikajo in opisujejo njeno "gorečo ljubezen" do živali ... Kdo se pa za te zmeni, delavna para? ...

Samomorilska mamija.

Menda ga ni mesta, ki bi se moglo meriti z Chicagu, kar se tiče samomorilcev obeh spolov! Devetdeset odstotkov teh samomorilcev je brezdelnežev, obupanec, ki jih je od mladosti do odraslosti, rekli bi starosti, spremljala kruta setra — skrb za vsakdanji kruh. V Chicagu je na tisoče ljudi, ki nimajo nobenega doma, in če izgine iz zemeljskega površja prej ali pozneje, sledu ne zapusti nobenega. Je že tako v tej kapitalistični dobi! In ko najdejo take samorilce pod vlakom, pridejo reporterji, pa poiškušajo dobi o samomorilecu podatke, detailje; največkrat se najde v žepu takih nesrečnežev sledeči stavek popisani z krvjo: "Zgubil sem delo pred mesecem dni; brez vseh sredstev, po pokli- en rokodelce te *** stroke. Beda me je gnala v smrt." Sistem! sistem jih je gnal!

Socialno zlo.

Pred sodiščem so bili trije uklenjeni; pa ne navadni cestni postopači, temveč pravi eksemplari. En individuum je bil star 82 let, krojač po pokliem, in kateri je že 34 let svojega življenja obsedel v prisilni delavnici; drugi je bil neki živčno bolni, kar si hitro zapazil na njegovi nervoznosti in tretji tovariš mu je bil pohabljen z eno nogo in popolnoma gluha.

Spoznani so bili "krivim" v petih minutah kot vagabundaši, in oddalo se jih je za par let zopet v prisilno delavnico.

Kapitalizmus je daleč privedel socialno zlo; bolj ga sploh ne more, kot je sedaj. Pri svoji veliki kulturi je vstvaril zločinstvo socialnih razmer. Nekaj pesti se valja v preobilici in najvišji kulturi, na drugi strani pa jih tisoče drugih buma po deželi lačnih in razstrganih, kot volkovi. In oblaščajo imajo "polne roke dela", da spravijo pod ključ in temno zidovje "vagabunde in postopače" da s tem prihranijo bogatim pogled na te reveže, da lažje in z večjo slastjo žive življenje. Daleč nas je pripeljal ta sistem.

POLOŽAJ V MEKSIKI.

Madero je izvojeval veliko zmago nad Diazom. Po zavzetju mesta Juarez zahtevajo rebeli, da Diaz odstopi, šele potem da se mislijo pogajati. Diaz je dokončal. V koliko se bo pa položaj ljudstva z novim gospodstvom izboljšal, se bo videlo.

Ameriški kapitalisti so z rezultatom jako nezadovoljni. Preveč počasi jim gredo stvari in bi radi videli zopet kakega Diaza na prestolu meksikanske republike.

Iz dolgočasje.

Iz Londona se poroča o "boju" med neko krščansko "baronico" in neko bogato judinjo. — Prva si je dala v svoji krasni palači narediti srebrno banjo, in ta senzacionalna vest je bila popisana v londonskih dnevnikih. Ko je to prebrala goreča judinja, milionarka, je "dala vedeti" reporterjem, da si je ona ukazala narediti zlato banjo. Nek delavski londonski list pristavlja, da stotisoče londonskih otrok nima niti sklede, ne čiste vode za vmiti se. Izraža tudi željo, da bo "premagana" krščanka sedaj si gotovo nabavila kopališče iz dijamanta.

Iz preuzetja in dolgočasje ne vedo bogati že več kaj delati.

"Socialistični sanjači."

Gornji stavek boš večkrat slišal med ljudmi, ki neverujejo v ideje socializma. Kar socialisti pridigujejo, je, ali "vse za nič", ali pa, "prazne sanje". "Socialistični sanjači" so delavcem povedali, da bi delavci lahko polovico manj delali, pa bi boljše zaslužili in se lepše imeli, kot je to sedaj slučaj. Sedaj pa je kongresman E. P. Simson predložil zbornici plan dela, in sicer je izvršil po "gospodarsko-znanstvenih" tal in pravi, da bi 4 delavni ure popolnoma zadostovale, da bi se ljudje dobro preživeli in živeli v blagostanju vsi. Simson pravi, da pri današnjih razvinitajoci se masinariji, zadostuje 4 urno dnevno delo in, (če ne bi drugi (kapitalisti) vzeli dobička, bi lahko dobili delavci še enkrat večjo plačo!

Torej, tukaj je prišel učen in bogat mož, naobražen v gospodarstvu in današnjih življenjskih razmerah, in ki ni gotovo noben babji jeziček, pa pove tisto, kot "socialistični sanjači", in kar je za nas najpoglavnejše, vsi, ki Simso novo poročilo čitajo, tudi v isto verujejo.

Pa saj to ni nič novega. Taka naziranja je imel pred 25timi leti že socialist dr. Hertzka, Sinzheimer, kot danes inženir Simson, samo da so bila prej dva — socialisti, ker Sinzheimer je celo zatrjeval, da tri ure zadostuje človeku na dan delati.

To je pokazalo, da so socialisti trdi v svojih idejah in da iz teh sanjančev še nekaj postane!

Vendar nekaj.

Ta dežela je v socialnih reformah jako zaostala. — Vendar se zgodi v posameznih deželah vsak dan kak korak k napredku tudi v tem oziru.

Sedaj se poroča da je legislatura New Jersey sprejela zakonsko predlogo, da se da starim onemoglim ljudem malo penzijo in, da se jim preskrbi dom, če ga nimajo. Sicer je zakon zaokrožen in razne ljudi izključuje, vendar je nekaj storjenega s tem.

Lepo je od Amerike, da se je spomnila, da se starih ljudi ne more in ne sme pustiti od gladu umreti.

Listnica uredništva.

Gospod John Cibej: Mi smo to poročali kot novico in kot fakt, da je bil edino Feehan od glavnega urada potrjen predsednikom; isto je bilo tudi v uradnem glasilu W. F. of M. Na katerega se pa naj držimo? Ali ne na tiste, ki je pripoznan od unije? Za druge stvari pa nismo odgovorni in je torej tista klavzula nepotrebnost.

Tisti dopisi, ki niso prišli v to izdajo, pridejo prihodnjo. Pišite na nov naslov!

NOV NASLOV!

Opozarjamo vse naročnike, da smo se iz dosedanjih prostorov preselili na 2020 BLUE ISLAND AVE. Nadalje opozarjamo upravnika raznih listov tukaj, kakor tudi ona v stari domovini, ki nam pošiljajo svoje liste, da nas slove premene. Vsi listi, dopisi, pošiljatve in denarne nakaznice NAJ SE od sedaj naprej NASLOVLJAJO na GLAS SVOBODE, 2020 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Kaj še vse.

Nekaterim moralnežen metodiske cerkve je posebno na srečo ženska. Nič kaj jim ne prija, ko berejo vsak dan, koliko se greši na tem lepem svetu. Posebno jih jezi, da se že omožene žene, dajo "zapeljati". Sedaj predlagajo ti navidezni moralneži, da bi se omožene ženske na vidnem mestu tetovirale, in tako bi vsak poznal, katere ženska je že omožena in katere je še "ledig in frej". Seveda bo to zaznamovanje veljalo samo za uboge sloje, ker bogatašev hčerke in žene si ne bodo pustile na čelu utisniti znak sramote, pač bi radi videle, da bi se to znamenje pritiskalo "nižjim" slojem.

Kaj še vse se ne bodo razni ljudje menda iz ljubezni do bližnjega izmislili.

Trust je nevtralen.

Oglej se po svetu in povsod najdeš, da je trust nevtralen in zvezan popolnoma. Kapitalisti vseh dežel se vedno bolj zblizujejo in pri tem se ne ozirajo ne na zakone in ne na ljudstvo, katerega z druženim močmi izsesa vajo.

Sedaj je znano, da imajo združene trustovske banke 1100 milijonov dolarjev. Če pomislimo, da imajo vlagatelji samo 3% od svojega denarja, si moremo odšteti 40% čistih, ki pripadajo trustu.

Vse je danes vladano od trusta ali velekapitala. Tudi vojske se še danes ustvarjajo samo zaradi dobička nekaterih. — Ljudstvo je pa opeharjeno na obe strani; vodili ga bodo toliko časa še v klavnico, dokler se bo pustilo.

Cvet republike.

Bogataši v Ameriki so tudi cvet republike, zakaj, ni težko uganiti.

Svojo demokratično stran so pa cvetovi pokazali ob kronanju angleškega kralja Georga V. Nič manj kot 120,000 "Amerikancev" je šlo v London zjala prodati in štefažo delat znorelemu angleškemu dvoru.

Tukaj se pa tovarne zapirajo in delavce pride in prosi dela, pa mu kapitalistje odgovore, da ga ni in da imajo že preveč blaga izdelanega. Priporočajo mu, če ni nima kruha, ubožno hišo, samem se mudi h kronanju ...

Sl. uredništvo: —

V Kansas City, Kans., se je mudil newyorški župnik pater Anzelmu Murn in tamkaj preiskoval svinjarsko zadevo proti nekemu patru Engelbertu po imenu. Zaslišani ljudje da so vsi izpovedali jako obtežljivo za patra Engelberta. Ta sam je bil v New Yorku in prosil, naj bi se na kak način storilo, da ne bi prišla zadeva v list Glas Svobode.

Govori se, da je obtežljiva glavna priča proti imenovanemu patru neki Ivan Špehar.

Pripomba uredništva: Imenovani pater nam je že bil po svojih lepih dejanjih znan že iz stare domovine in pozneje iz Forest City. Uredništvo lista se bo potrudilo dobiti natanke podatke o celi umazani zadevi, ki obstoji v pregrešku čez mladino. Za Kranje Janeza pa zopet en lep eksenplar iz vrta "sv." Ligurija.

Za zunanje oglase ni odgovorno uredništvo ne upravništvo.

Zahodna Bolniška Podporna Jednota.

RAVENSDALE, WASHINGTON.

Vstanovljena 25. aprila in inkorporirana 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK JERAS, Box 44, Taylor, Wash.
Podpredsednik: PAVEL KOS, Box 10, Ravensdale, Wash.
Tajnik: FRANK TOSTOVRŠNIK, Ravensdale, Wash.
Zapisnikar: IVAN ŠKUFCA, Ravensdale, Wash.
Blagajnik: BLAŽ FELICIAN, Box 80, Enumclaw-Krain, Wash.

NADZORNI ODBOR:

JOS. BURGAR, Box 107, Cle Elum, Wash.
ANTON LUČIČ, Box 499, Cle Elum, Wash.
J. PETKOVŠEK, Box 499, Cle Elum, Wash.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUSTOSLEMSEK, Box 1, Ravensdale, Wash.
PAUL KOLAR, Box 337, Cle Elum, Wash.
CIRIL ERMENC, Box 142, Taylor, Wash.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. J. Mustard

Seja gl. odbora se vrši vsako zadnjo nedeljo v mesecu v Frank Markusa dvorani v Georgetown. Uradno glasila je GLAS SVOBODE.

Groga in drugi.

SPISAL RADO MURNIK.

VII.

"Planthar s' Mino po domaže".
Vodnik.

Ko je bil večer padel Grogli listek iz rok, ga je takoj odnesla v svojo sobo. Niti trenotek ni dvomila, da ji je pisal — adjunkt Govedek. Saj je nekoč izrekel, da ga veseli dopisovanje z damami, zlasti v slovenskem jeziku. "Il n'en est rien! Tega ga moram odvaditi." Podpis je imel samo črko G. — Monsieur Govedek, il n'y a pas douter! — Da, ta hitra, površna pisava je njegova. Sestanek v utici, — razumem. — G! Ah, kaj bi dala, da bi stalo mesto te začetne črke ime Vojnikovo! — Toda — Govedek je tudi mož! V gotovih letih si je treba preskrbeti gotovih "reservistov".

Sedeč na leseni klopi ob okrogli kameniti mizi, je pričakovala odgojiteljica v svežem, sanjavi, vonjavem somraku podjetnega pristava. Dvoril ji je sicer že dolgo. Toda njegov tempo je ostal vedno enak. Zato se ji je dozdevalo ta nenadna hitrica njegova zelo zanimljiva.

Poleg tega se je domislila, da njen položaj ni brez vsake romantike. Prijetno je bilo tukaj v hladu. Znočilo se je bilo. Resna, temna, stara drevesa v parku so mirovala. Muzikalni kavčki in cvrčki so pevali. Od vasi sem se je izgubil tu in tam zategel glas, pesmica, smeh, klic... Večerni veter je razgibal za trenotke rahlo svoja krila, zazibal peresa in vzbujal njih pozornost, da je tajnopolno zasluškalo in se treslo po lopici. Nočni metulj je priletel tiho noter, za njim vršec in brnec hrošč. Iz daljave je prihajal, naraščal in jemal mogočni šum ponosne Save...

Dolgo ni bilo nikogar. Naposled je zaslislala korake.

Tam izza okla grajskega splotja se je odtrnila črna senca, krenila po ovinkih kraj zidu okolo in okolo po parku in se obrnila potem naravnost proti utici.

Guvernanti je jelo srce urneje utripati.

VII.

Fant, zdaj-le bo nekaj! To pa rečem."

Tako je vzdihnil Grog, imenovan "gosposka žalost", prihajajoč temni utici bližje in bližje... "Da bi se le kaj zoprnega ne izcimilo!" ga je zaskrbelo. "Ženska je vrag, pravijo naš gospod major! Sam Bog ve, ali je to po pravici ali ne?"

Neznani, inak, čuden čut je prevzel vasač. Tukaj je stal prav blizu lopice, le še par korakov od nje, od dekleta, od brhke Katrice! Da ga ona že notri čaka, to je dobro vedel. Stražec za ogrom, jo je bil namreč videl, hitečo na kraj sestanka. Premagali so jo bili torej trdni občutki, ki so stali lepo zapisani v pismu gospoda korporala Godrnjavečka! Kdor zna, pa zna! — Kaj bi se tedaj še obotavljali? Kar noter, naj že bo, kakor hoče!

Komaj je bil Grog v utici, že mu je skočila mademoiselle Netty s široko razprostrtimi rokami burno nasproti, ga potegnila k sebi in klop in mu položila svojo glavo na prsi...

Nato se je udala blaženim čustvom, natanko po naročilih in pravilih, katera najdemo v vsakem boljšem romanu.

Groga, takih prizorov nevažen, je bil v strašni zadregi. Komaj si je upal dihati! Trd in lesen, kakor štor, je tiho sedel na klopi in se kar ni gnil; zakaj hudo se je bal, da bi s kako neprevidnostjo Katrice ne razjezil ali kar si že bodi...

"Hentano je vzraslo dekle tadan," si je mislil, "ali pa ima tako visoke črevlje obute."

Potem pa je čutil ob ustih nekaj mehkega, toplega! — Zablislilo se mu je! In spomnil se je, kaj so mu pravili včasih tovariši o dekletih in poljubih...

"Taki so torej ti poljubi!" si je dejal. "Ni hudega ne! Še na robe, bi se reklo. — Le glejte si, kakšne so ženske! Večraj taka, kakor živ satan, danes pa sam med! Toda to so občutki!"

Ko sta takodlje časa vsaki po svoje zamaknjena sedela v lopi, ona tesno ob njem, naslonjena mu na prsi in objemajoč ga z desno roko, je začutil naposled Grog, čigar oči se še vedno niso od cela privadile temi, venderle potrebo, da zine kake dve, tri v začetek nepriljene, proste zabave. Zakaj tega ni maral, da bi mu Katrica morebiti kdaj očitala, kako je pust in dolgočasen.

Prendaril je torej še jedenkrat svoj položaj do dobra in spustil "krilate" besede v tale ogovor:

"O ti preluba moja Katrica, ki me imaš zdaj-le tako rada — da si ne bi bil nikdar mislil kaj takega — dober večer bi ti voščil in te prosil, bodi tako dobra in prijazna in povej mi, zakaj si me pa vender večerj popoldne — kaj že vstajaš, ostani, — kaj si me tako neusmiljeno spodila iz kuhinje, in pa tista mokra krtača — i, kam se ti pa tako mudi? — No, no — Katrica! Počakaj no, glej, glej!"

Že uvodne besede Grogovega govora so pahnile guvernanto iz sladkih romantičnih sanj v kruto realnost vsakdanjega življenja. Kolikor tudi je bila kratkovidna, vender je spoznala, da tukaj ne govori pričakovani adjunkt Govedek, ampak Grog.

"O mon dieu! Quel abominable scandale!"

Tiho in naglo je odšumela. Tako tiho in naglo, da Kozol še prav vedel ni, kdaj in kako in zakaj!

"Katrica! Katrica! Počakaj no še malo! Saj nisi voda! Stoj!" je klical za njo, moleč glavo iz vrhoda v lopico. Katričino vedenje se mu je zdelo res prav čudno!

"Potolajiti jo moraš!" je ugal. "Zakaj si jo pa spomnil kuhinje, vode in krtače! — Zdaj pa imaš figo freško! — Kaj pa, ko bi ji bilo njeno večerjajne vedenje tako žal, da jo je popihala kar od samega kesanja? — Na vsaki način je treba hitro za njo, da se ji spet malo približaš!"

Lepa Katrica je tačas zvrševala svoj važni poklic in se veselila neomejene oblasti nad lonci in skledami, piskri in ponvami, ko se je primajal zaljubljeni "biser svojega stanu," črez mejo njene kraljestva v diseči laboratorij. Stojec ob ognjišču, še z očesom

ni trenila, dasi je Kozol markiral svojo navzočnost s prijaznim kašljem. Ravnodušno je vihtela svoje žezlo, leseno kuhaličico v desnici in delala obraz, kakor da ne bi bilo nobenega Groge nikjer na svetu...

"Le kako je urna!" jo je občudoval on. "Teh par hipov, pa je že spet preoblečena!"

Spodljlivo je stopil bližje... "O ti preluba moja Katrica..."

Pogledala ga je srdito od strani!

"— verjemi ti meni, da ti tvoje mokre krtače od večerj nisem prav nič zameril, prav nič, no, kar se reče, nič ne."

Odgovora mu ni privoščila nobenega.

"Katrica? — Ali bi ti ne imela nič opomniti k temu?"

"Nič!" je dejala osorno in zmajala z rameni. "Veš, ali si mi kaj zameril ali ne, to je meni kaj malo mari!"

"Nikar ne kuhaj več jeze, ljubica moja, in povej mi rajše, zakaj si mi pa zdaj-le tako naglo, kar meni nič, tebi nič, ušla iz utice? Ali si se morebiti bala, da se ti kaj ne prismoči po loncih?"

Ona ga je osuplo pogledala.

"Iz utice?" Podbočila si je roke!

"Iz utice, kaj pa!" je potrdil Grog, ves vesel; da bo imel venderle še nekoliko govorjenja z njo.

"Iz utice! — Kdaj pa?"

"Prav zdaj-le, ravno kar, ako ti pravim!"

"Jaz iz utice? Grog!" Dihala je kratko. Njen glas je postajal vedno bolj preteč.

"I kako pa, ljubica Katrica!" je odgovarjal Grog mirno.

"Ali se ti blede? — Mene ni bilo tam! Ne bodi neumen!"

"Kaj boš tisto! Pa si le bila!"

"Kaj te je hudoba obsedla, ti bridka kislica ti! — Tukaj v kuhinji kuham in delam in ne postopam po vrtu okolo, kakor morebiti ti! — Človek! Povej vender, kaj te nikjer ne potrebujejo, da nimaš nič dela! Ali nisi prav za nobeno rabo?"

"O tem se zdaj ne menimo!" se je branil Kozol. "Samo to rečem in po pravici jo bom izpeljal: V utici si bila in bila si, in nič ti ne pomaga! In še objela si me —"

"Kaj praviš, kaj!" je kriknila togotno. Kar streslo jo je!

"In pa tudi poljubila si me, dvakrat ali večkrat, za jedenkrat pa prav natanko vem in prisežem, če je treba! — In lepo so mi dišali tvoji lasje, prav po gospodski! Potem si si jo pa kar naenkrat izmislila in si zletela, kakor sam luftern!"

Solze svete jeze, solze obrekovane nedolžnosti so se zasvetile v njenih modrih očeh. Toda s hitrim odlokom je skočila v kot po smetiščnico, da bi z njo uspešno zavrnila Grogovo strašno natolcevanje!

"Čakaj me no, ti uboga voda ti! Jaz ti že pokažem objeme in poljube in gosposke dišave in tista prismojena pisma! Alo, kar ven se poberi! Tvoje pismo, da veš, sem vrgla v ogenj pod piske, tebe pa vrže moj Janez je moj fant! Po tebi se mi prav nič ne kolče, ki si grši kakor izkušnjava! Alo, le ven s svojo rdečo kumaro za pet grošev, pa nikoli več te ni treba nazaj, ti gosposka žalost, alo!"

Grog je gledal, kakor zaborjen.

— Katričin ljubček, kočijaž gospe pl. Jeličeve, je bil torej zasedel tukaj mesto, za katero se je poganjal Grog tako marno! On Janez, je "stanovaj" pri vrtnarju javoriškem, ona, Katrica, pa v "hiši". "Toda kaj so hribi in doline, morja in puščave ljubčim sreem," zlasti, ako je jeden teh zaljubljenecv spreten kočijaž! Da, Janez je bil voznik, Katrica pa kuharica — in vender sta se ljubila! Prečudna je moč prave ljubezni! Srce ne pozna nobene razlike stanu...

— Z neomejenim zanimanjem je sledil nesrečni Grog njeni živahni razlagi in razpravi. Vzvišena dikcija resnih besedij, jasnost idej in naravna točnost izrazov, stroga arhitektonika mislij, vizionarski glas in estetična ekonomija v slogu, polnem prelepih podob, zlasti pa degradacija in profanacija njegovega nosu — vse to je seglo Grog na dno srca in mu razdejal hipoma celo piramido lepih osnov in nad...

Videl je, da njeni srčci ni potreben, videl je, da njemu ni prisojen, motiti in kaliti brhkemu dekletu dušni mir in provzročiti, da bi ji srce kdaj hitreje utripalo radi njega...

"Saj že grem, prijateljica, ako ni drugače," je dejal žalostno in mahnil z roko. "Nikar mi nič ne zameri — moje misli so bile poštene! — Bog ne daj, žaliti te nisem hotel! — Pa z Janezom srečna bodi! — Adijo, Katrica!"

Katrica je spustila smetiščnico na tla. Iz Grogovih besedij je zvenelo toliko odkritosrčne žalosti, da se ji je v srce zasmilil — ta nerodni, dobri fant. Podala mu je roko...

"Saj sva spet prijatelja in prijatelja ostaneva!" mu je rekla prijaznena.

"Prijatelja!" je dejal počasi Kozol. "Prijatelja! To je malo in za žlahto prav nič ne šteje, to pa rečem — ali, če ni drugače, pa ni drugače! Ne!"

— Ponosen na svojo tajno žalost, je povzdgal sijajno odstavljeno Grog po večerji v svojem budoarju zopet Bakha na prestol.

Mučno razmotrivanje, trdni ukrepi in drugi plodovi notranjega njegovega boja so se zrcalili v tem-le izvirnem samogovoru:

Dalje prihodujič.

Listnica upravnistva.

V pojasnilo onim rojakom v Rock Spring, Wyo., ki so nam poslali neke cente, čes listu v podporo, da poslanega besedila nemoremo priobčiti; isto je razžalivo in drugič ni to več listu v podporo ampak oglas in še to ceneje kot so oglašili v listu. To ne gre! List ni zato tukaj, da bo zdražbe delal med ondodnimi naseljenci. — Zopet drugi nam pošilja 30 centov, a ne da bi vedeli kdo jih pošilja. — Pošljite nam kratko besedilo, pametno pa jedrnato in priobčili bomo, a tako kot sedaj pa ne.

SVOJI K SVOJIM!

Važno za vsacega rojaka!

Kadar pošiljate

denarje v staro domovino

ali kadar nameravate potovati v staro domovino, ali vzeti sorodnike, ali prijatelje iz stare domovine v to deželo, obrnite se za

parobrodni in železniški listek

s popolnim zaupanjem na

FRANK SAKSER CO.,

82 Cortlandt Street, New York City,

ali na podružnico

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

Tisoče in tisoče rojakov in rojakinj se je že obrnilo v teh zadevah na to trdko, a nikdo ni zgubil centa, in vsakdo je bil uljudno in pošteno postrežen.

Kdor Vam drugače svetuje ni Vaš prijatelj in neče Vam dobro.

SVOJI K SVOJIM!

ZASTONJ

IZREŽITE TO IN ODGOVORITE NA VSA VPRAŠANJA

Ali imate dober tek (apetit)?
Ali ste nervozni in slabotni?
Ali hujšate?
Ali ste zaprti?
Ali se debelite?
Ali so Vam nosnice čiste?
Ali ste hitro utrujeni?
Ali ste raztreseni?
Ali so Vaše oči slabotne in težke?
Ali imate bolečine v obližju srca?
Ali imate kilo (bruh)?
Ali so Vaši otroci zdravi?
Ali imate prehlajenje v prsih?
Ali so Vaše roke in noge vnete?
Ali so Vaši členi trdi in otečeni?
Ali slabo slisite?
Ali ste slabovidni?
Ali imate bolečine v ncsu?
Ali je Vaš jezik nečist?
Ali težko dihanje?
Ali je Vaša koža suha in vroča?
Ali je Vaše grlo suho in kedaj?
Ali je Vaša voda motna ali gosta?
Ali je Vaša slina gosta?
Ali slabo prebavljate?
Ali kašljate, suho in na kratko?
Ali kašljate po noči?
Ali imate slab okus v ustih?
Ali ste vrtoglavci?
Ali Vam teče iz ušes?
Ali pljuvate rumene ali sive izmečke?
Ali dobro spite?
Vas spanje okrepča?
Ali pijete mnogo vode?
Ali pijete mnogo opojnih pijac?
Ali pušite mnogo tobaka?
Ali opažate, da izgubljate moč?
Ali Vam je slabo po jedi?
Ali so Vam noge in roke težke?
Ali čutite bolečine v hrbtu in križcih?
Ali ste hripavi po kašlju?
Ali imate črne kolobarje pod očmi?
Ali Vam srce močno in prehitro bije?
Ali imate bolečine, praskanje v grlu?
Ali imate glavobol, kedaj?
Ali Vas glava boli na čelu? senci?
Ali velikokrat vodo puščate?
Ali imate hemorhoidne (Zlate žile)?
Ali imate bolečine v sapniku?
Ali imate kake rane na telesu?
Ali imate katar v nosu? vratu?
Ali imate reumatizem?
Ali imate slabost v želodcu?
Ali imate kake notranje bolečine?Kje?
Ali Vas boli temem, vrh glave?
Ali Vas ledice bolijo?
Ali ste otečeni pod očmi?
Ali Vam kedaj kri iz nosa teče?
Ali imate bolečine v trebuhu?
Ali imate kako spolno bolezen?

Triper—Sifilis ali kake druge bolezni brez razlike, koliko je bolezen stara?

Zakaj bolezen prenašati? Tisočim rojakom je bilo pomagano do čvrstega zdravja, ker so se obrnili z polnim zaupanjem do tega slavnega profesorja. Pridite osebo ali pa pišite v ta slavi zavod v slovenskem jeziku. Potožite in opišite Vašo bolezen temu iskrenemu zdravniku dokler ne bode prepoznal. Stavite mu najsi bode kakoršno hoče vprašanje glede bolezni — vprašajte ga za svet. On Vam bode odgovoril in svetoval povsem brezplačno.

Dr. E. C. COLLINS.

Slavni profesor, ustanovitelj največjega zdravniškega zavoda v Ameriki, The Collins New York Medical Institute.

IZREŽITE TO

VRHOVNEMU ZDRAVNIKU
Collins N. Y. Med. Instituta
140 W. 34th Str. N. Y.

Pošiljam Vam odgovor na vprašanja, tičoč se moje bolezni. Prosim da mi odgovorite, kaj da je z menoj. Naznamite mi, ako me zamorete ozdraviti in ako je še kaj upanja me ozdraviti. Prosim obdržite to tajno in pošljite mi odgovor zastonj.

Ime.....

Naslov.....

TA KNJIGA VAM
ZAMORE
REŠITI ŽIVLJENJE

To je največja in najobsejnejša zdravstvena knjiga kar jih je bilo do sedaj spisanih, in ta knjiga je učila mnogo drugih zdravnikov kako boleznih zdraviti. Pisana je v slovenskem jeziku in Vam pove, kako si zamorete zdravje ohraniti.

Preskrbite si vse ostale zdravniške knjige, primerjajte njih vsebino z to knjigo, in spredelvi bodele razloček in vrednost te znamenite knjige.

Pridite osebo ali pa pišite in pošljite odgovorjena vprašanja na Dr. E. S. Hyndman-a Medikalnega direktorja od

The

COLLINS

NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th ST., NEW YORK CITY.

Uradne ure so: Vsaki dan od 10-5 pp. Ob nedeljah in praznikih od 10-1 pp. Vsaki torek in petek od 7-8 ure zvečer.

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Box 291, Salida, Colo.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11316 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 - 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 477 Virginia St. Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 - 136th St., Chicago, Ill.
MARTIN V. KONDA, 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ČUK, Box 268, Moon Run, Pa.
JOSIP CVETKOVIČ, Box 94 Hammond, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

JOSIP IVANŠEK, 1517 So. 43rd Ave., Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN LEVSTIK, 11316 Fulton Avenue, Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljave) pa na John Kalan, 341 - 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Slobode". Seja vsako zadnje sredo v mesecu.

WESTMORELANDSKI ŠTRAJKARJI MORAJO ZMAGATI!

Greensburg, Pa.

John P. White, predsednik Mine Worker of America je rekel: "Westmorelandski štrajk moramo mi zmagati."

Danes je situacija v štrajkarskem okraju precej na lepši stopinji in če par tednov sem se videl, kaj pomeni organizacija in od organizacije peljan boj. Ravno tisti ukrepi, katere je rabil John Mitchel za v dosega zmage pri zadnjem premaganskem štrajku, ravno tisto metodo rabijo danes za zmago delavstva v Westmoreland okraju.

Pa sedaj stoji položaj za štrajkarje v boljših razmerah, kot par let nazaj. Vsi magazini in časopisi Amerike v vseh jezikih zahtevajo, da se štrajkarjem v njihovih pravih zahtevah ugodno. — Klic po miru je slišati ne samo v okraju štrajka in po pennsylvaniškem časopisju, temveč tudi v New Yorku, Boston, Philadelphiji Cleveland in Chicagu.

Z drugimi besedami, vse ameriško časopisje in vsi zavedni ljudje danes z štrajkarji v Westmoreland okraju simpatizirajo in jim žele zmage.

Časopisje z pisavo in slikami in originalnimi fotografijami govori o štrajku in moralnem uspehu je velik.

V zgodovini Amerike je bilo že dosti štrajkov; znan in nepozaben je še velik štrajk v Colorado par let nazaj, ampak takega boja kot je sedaj v Westmoreland, takega konflikta bi rekli, še ni bilo. Oči vseh so danes obrnjene v ta boj med delom in kapitalom.

Lepo dejstvo je, da se lahko poroča, da se štrajkarje, njih družine in otroke tudi lepo podpira in to od unije kot zasebno od ropakov in društev. Angleški listi poročajo tudi, da je štrajkarjem, posebno ameriškega pokolenja prišlo mnogo obroke. S takim taktom in maniro je bil še malokateri štrajk podpiran kot ravno westmorelandski.

Uradništvo in vodje velike "United Mine Workers of America" organizacije, si posebno prizadevajo, da se ta gigantični štrajk tudi konča z zmago delavcev. Vsi večji vodje so danes zbrani v Westmoreland okraju. — Tam je sam predsednik imenovane organizacije, White, podpredsednik Hayes, Feehan, Bittner in Haggerty, zadnji posebno znan iz velikega štrajka premagokopov v W. Virginiji, kateri se je boril, ker je "stari maršal" vojeval, kot neustrašni v neutrudljiv delavski vodja. Ta mož je zapisan v stoterih, tisočerihi srehi, mož, žen in otrok, nekdanjih štrajkarjev v W. Virginiji, z zlatimi črkami, vsi ga še danes ljubijo.

Predsednik White je rekel, "da dolžnost, moč in želja vsega uradništva in delavstva in članov U. M. W. of A. organizacije je in mora biti, da se doseže popolno zmago za štrajkarje: nič polovičarskega, temveč edino le pravo

delavsko zmago. To je eden tistih štrajkov, za katere gleda cela država in odločilno bo za vse rudarje Amerike, če delavci Ta štrajk izgube."

Velike kempe so se postavile za dva tisoč mož in poskušalo se bo, da popolnoma prestrizajo jame z drugim svetom. Operatorji stražijo z svojo policijo skabske delavce, bolj kot kedaj poprej; več sto takih delavcev, ki so bili izpeljani v to sramotno delo, bi sedaj, ko so razmere sprevideli, radi delo pustili, pa ne morejo. Kompanisti imajo velikanske (milionske) zgube. Sedaj oni jočejo in prosijo za premirje, ti premogovi baroni, seveda z mislijo in upanjem, da se le na pol ugodno delavcem! Ampak naleteli bodo, slabo, kajti U. M. W. of A. organizacija ni zastoj 14 mesecev podpirala svoje ljudi, kateri so se vsi tako lepo bojevali in zadržali v dolgem težkem boju, ki ga je obdajalo pomanjkanje in strah in malo upa.

14 mesecev teptanja se ne bo tako pozabilo kot si predstavlja baroni sami, delavska organizacija bo dokazala tudi to grožnjo!

RAZNE NOVICE.

Ed. Richardson, eden najboljših odvetnikov na zapadu se je uibil pri katastrofi z avtomobilom pri mestu Denverju v Coloradi. Sodnik Richardson je bil oni odvetnik na zapadu, ki je vodil ljut boj za Western Federation of Miners in v prid nje preganjanim uradnikom pred par leti v Boise, Idaho.

Dvajset tisoč premagarjev počiva v državi Illinois, kakor povzemamo iz njih uradnega glasila, in nekaterih družine trpijo že pomanjkanja. To je gotovo glorični sistem, kjer ljudje, ki bi radi delali pa morajo križem roke držati in gledati žene in otroke stradati. Kako dolgo bo še ljudstvo vzdržalo industrielni sistem pod katerim človeštvo gladi umira?

Njujorsko višje sodišče je zavrglo v deželni zboru sprejeto in od guvernerja podpisano postavbo po kateri je pobabljeni delavci lahko svojega delodajalca za toliko in toliko tožil v kolikor je bil poškodovan: "The court holds that the common law assumption is, that the worker assumes the risk of his employment." To se pravi — kakor stvari industrijsko danes stojijo — da kdor dela za plačo mora sam s svojim življenjem riskirati za svoj obstoj ali naj pa gladi in mrazu erkne. — Sedaj se pa tudi še lahko vprašamo, zakaj so deželne in državne postavodaje, če njih delo sodnik lahko razveljavi? "Great Scott!" Kam plovemo?

Dedič \$50,000,000. 28. aprila se je Georgu Westinghouse ml. v Pittsburg, Pa. rodil sin in dedič

zgoraj navedenih milijonov, kateri bodo pod današnjim kapitalističnim sistemom do časa ko bo dedič polnoleten, narasli na bilion. Ob istem času rodili so se v Pittsburgu tudi drugi otroci. — Westinghouseov otrok je lepo in skrbno zavil v tančice, ležeč v dragoceni zibelki okoli katere se vrstijo pesterne in strežnice, da mu strežejo. Ta otrok bo vzrastel v milem in zdravem podnebnju, v obilnosti in brez vsake skrbi; medtem ko bodo oni drugi otroci v delavskih hišah trpeli pomanjkanje. Vzrastli bodo v pomanjkanju, in ko vzrastejo morali bodo iti v tovarne kjer bodo producirali še več milijonov svojemu sovratniku. Ta je rojen ekonomičen gospodar; oni drugi so rojeni delavski sužnji. Otroci bogatinov nimajo nobenih naravnih pravic do tolikoga posestva, njegova pravica pride od postave narejene od ljudi in ko bo ta postava odpadla bodo tudi njih otroci brez moči si zaslužiti druge. — To so dejstva, ki upijejo do neba po osveti. Vsa ta pereča vprašanja vi delavci lahko razrešite z volilnico. Ako vam vaši "dušni pastirji" ala chikaški Tone in South Chikaški Janez poreko, kakor je to njih navada, da je bog tako hotel, in da je taka njegova volja, in da boste šli v pekel če boste skušali ovreči ta sistem — pokazite jim figo in pljunite jim v obraz! Ne mislite, da je kje kak bog, ki bi bil zadovoljen z takimi krivicami. Ali si morate misliti boga, ki bi bil grozovitejši od sebe? Kako skrivno moč naj ima vendar kak pop, da bi res vedno vlekkel za tvoj nos po krivih in nerazumljivih potih ter zastrupljali tvoje misli da se res nemoraš orestiti njih staroške sužnosti? — Le korajžno pa snajd fantje!

KAJ SE VSE ZAHTEVA OD NAS.

Vsak ameriški državljani je polklican spolnjevati in držati se po — 16,000 zakonih.

Strpečljiv ameriški statistik je to za nas izračunal in števila ni pretiraval, ker je gotovo še večje.

Advokatje delajo zakone. Zakonodajci jih prinesejo v legislaturo od koder jih pošiljajo sodnikom in odvetnikom nazaj, malo ali nič popravljene in po katerih se morejo potem ljudje držati, ne da bi jih vedeli ali vsaj čitali. Advokatje obračajo in razlože zakone. Vsi sodniki so tudi v Ameriki advokatje, prej. Mnogo zakonov sami odvetniki poničijo ali jih pa le oni do veljave privedejo. Devetnajst od naših sedemindvajset prezidentov je bilo odvetnikov.

Advokatje ne delajo samo zakonov, temveč oni narede svoje življenje lepo s tem, da prelomijo svoje zakone — večkrat, ker so za to plačani v drugem slučaju pa iz svojega lastnega nagiba, ker jim donese največ dobička. Večkrat ta advokat rabi zakon za pobijanje kake stvari, njegov tovariš pa isti zakon za zboljšanje položaja njegovega klienta. Treba je jezične doktorje samo razumeti prav!

Advokatje, ki so tudi sodniki, so prišli do te stopinje, (za sodnike), le za to, ker so znali zakone na dva načina razložiti in jih uporabljati.

Hiriade zakonov je v ameriških legislaturah, ki pričakujejo potrditve. Sami leseni zakoni, ki se jih ne bo morebiti nikoli rabilo, ampak jih vseeno "delajo" za blagor ljudi menda. Da se pa zakoni tudi uveljavijo, so advokatje Amerike iznašli lepo tiransko prisvojico. Če se ozreš po kaki justični zgradbi v Ameriki, boš zapazil po največkrat napis: "Ignorance of the law is no excuse". Ali pa: "pripoznanje zakonov je svoboda".

Pomislino pa sedaj, da ima vsak posamezen človek izpolnjevati šestnajst tisoč zakonov, in potem se "ignoriranje ne vzame kot opravičilo!" 16,000 zakonov ne smeš prelomiti?! In tisti, ki so jih postavili, tudi še nobenega od 16,000 zakonov niso prelomili? Imamo prav? Vidiš, kako nas so ujeli v past, sami pa pohodijo ustavne konstitucionalne zakone, nas pa zapirajo in obsojajo za le sene forme in izmišljotine.

Zakonstvo vleče vedno ta kratko. Advokat ali pa broker, je v tej igri vedno tisti, ki dobi vedno.

Grški modrijan in zakonodajec Plato je tudi to vprašanje študi-

ral. Razrešil ga je po svoje in to zapisal še par sto let pred Kristusom: "Kadar bo vsak sebe, vsak človek, sebe spoznal, bo vedno tako delal, da mu bo vedno dobro in njegov sočlovek bo ravno tako delal, kar je prav. Kadar bodo torej vsi ljudje sebe sami spoznali, ne bo potreba ne sodišče in ne advokatov in tudi ne nobenih prisilnih zakonov."

Čas je, da se malo bolj spametimo in bodimo advokatje in sodniki in policaji — vsak zase sam; ni tako?

Primera.

Dva sta umrla. Eden je šel v nebesa in drugi v pekel. Tone je vprašal dol z nebes Janeza, kako mu gre. "Jaz premetam premož", mu je odgovoril Janez. "In ker imamo delo porazdeljeno, delam le tri ure na dan." Nato vpraša Janez z pekla Toneta, kako njemu gre v nebesih. "Jaz pometam zlate stopnice." "To je pač lahko delo," mu odgovori Janez. "Je, zato pa moram delati celih osemnajst ur na dan, ker tukaj premanjkuje ljudi."

Amerika, odnosno Zvezdružena država, je ona obljubljen dežela, kjer za psom bogatinov veliko bolje in udobneje skrbi, kakor za otroke revežev. Revežev, oziroma kjer imajo delavci največ glasov in tudi glasujejo za to — bog jim grehe odpusti.

V Tovarnah za puške in amunicijo v Zjed. državah se dela z vsemi močmi noč in dan, za oboroženje en milijon vojakov. Drugo vojaštvo je na maji, komaj dober dan hoje od države Californije, kjer se ima vršiti obravnavna ugrabljenih bratov McNamara. — Vrag znaj, kaj vse po pomeni.

Postnim uradnikom, kadar so od doma odsotni jim je dovoljeno poleg navadne plače še šest centov za vsako jed in sedem centov za vsako noč od svojega gospodarja — vlade. In ta skupnarska vlada dovoljuje glavnemu postarju poleg njegove kraljevske plače kadar je na potovanju še 50 do sto dolarjev na dan za hrano in stanovanje. Tudi jetnike v državni bastili v Leavenworth, Kansas se hrani različno. Za lepo pogrneno in z izbrano hrano obloženo mizo, v okrašenih jedilnicah sedijo "višji" kaznjenci kakor n. pr. bankirji medtem ko se hrani druge s navadno slabo hrano. Po zatrdilu ravnatelja je ta razlika radi njih želodcev.

BREZ NASLOVA.

Detektiv Burns je bil ob času "Times" eksplozije v Los Angelesu tam: obdolženi McNemara pa v Indiani. Kako se potem ta kidnaparija ujema?

Zad za kidnaparijo je vsa moč organiziranega kapitala; postava, armada in mornarica. Pred njimi je pa vznemirjeno delavstvo — in vsa fizična moč.

Svetovnoznamen izdajalci: Judež Iškariot, Nero, kapitan Kidd, James McParland in William Burns.

Taylorja, ki je pobegnil iz države Kentucky radi umora je protektiral republikanski guverner države Indiana med tem ko je demokratski guverner izdal državljane dektektivom, da so jih ugrabili in odtirali v drugo državo.

Hatfield, je ime chikaškemu kapitalistu, ki je imel svoje prste v umazanji Lorimerjevi aferi. "Roka pravice" je posegla vmes in izdala nanj zaporno povelje. Ko je Hatfield čul o tem, in predno je bil aretiran, šel je k prijatelju sodniku, ki mu je izdal takimenovalni habeas corpus, in ko je potem prišel k njemu uradnik s zapornim poveljem, da ga aretiraju mu je Hatfield z omenjenim habeas corpus, ki preprečuje aretacijo, pod nos posvetil. Habeas corpus je latinsko ime sodnijsko izdani listini za osvobodjenje koga in sicer že potem ko je bil zaprt v bastilo. Tako izrabljajo zakone v svojo korist in v svobodni deželni kapitalisti, ter oprostijo eden drugemu še predno je bil zaprt. — Kaka razlika od metode ugrabljenih NeNamara bratov. Lahko se toraj vprašamo, kdo lastuje vlado, in kdo jo v tem podpira?

Ali ne svetovnoznamen lenuharji reverenderji in drugi ala Tone in škrofulozni Janez v svojem katoliško "naprednem" glasilu kakoršen je jolietški "Amerikanezar"?

Mark Twain o laži. Znani slavni angleški humorist Mark Twain je imel zadnjič v nekem klubu humoristično predavanje o laži. Skušal je dokazati, da je umetnost pošteno in uspešno lagati silno nazadovala. "Eaž sama na sebi" je dejal "ni napaka". Napaka napravi samo ta, kdor nerodno, t. j. o nepravem času laže. — Treba je torej, da skušamo lagati spretno. Mi vsi — priznamo da — smo primorani vsak trenotek lagati. Znan prijatelj, ki nas ustavi z vprašanjem: "Kako se imate? Ali ste zdravi?" je lažnik, ker mu je popolnoma vseeno, ali smo zdravi ali ne, seveda če ni slučajno posestnik pogrebnega zavoda. — Če pride kdo k nam na obisk in nas moti pri nujnem, nedolžnem delu, mu pravimo: "To me veseli, da ste zopet enkrat prišli!" in mu stiskamo roko. In ko končno odhaja mu z obžalovanjem pravimo: "Kako! Vi že odhajate? To je škoda, da tako hitro!" in dostavimo prav iskreno "Na svidenje!" Na ta način se z nikomur ne skregamo, medtem ko bi se sprli prav kmalu s celim svetom, ko bi rekli vedno to, kar si mislimo. Resno rečeno: Treba je premišljevat, katera laž nam je koristna in katere se imamo ogibati, kajti lagati moramo vsi in tudi vsi res lažemo. Priporočam torej globok študij umetnosti laganja tej visoko spoštovanih družbi, katere člani so — ne da bi jim laskal — vsekako skušeni mojstri v tej umetnosti."

SVOJI K SVOJIM!

Prva in edina slovenska trgovina te vrste v Zed. državah. Velika izbira ur, verižic, družinskih prstanov; razna izbira srebrnine in zlatnine. Pušk, koles, gramofonov in slovenskih plošč, peči, itd. Pišite po lep ilustrovan slovenski cenik, katerega pošljemo zastonj. (Pri naročilu omenite ta list.)

A. J. Terbovec & Co.
Nasledniki:

Derganc, Widetič & Co.
1622 Arapahoe St., Denver, Colo.

ODVETNIK PATENTI

CARL STROVER

(Sobes 1009)

140 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.
TEL. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobi mrzel in gorak prigrizek; Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

2005 Blue Island Ave.

delika Dvorana za društvene in unijske seje, in
Druga dvorana za koncerte, žentire in zabave.

Avg. W. Ramm

pogrebnik in balzamovač,
tapetnik in podobar

1429 N. 10th St. SHEBOYGAN, Wis.
Zastopnik: FRANK FUNGERER

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuvaj najnovejše kako-
vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.
Druga vrata od Kasparjeve Bank.

VABILO na majev venček,

koterega priredi

SLOV. DEL. PEV. ZBOR "OREL",

v soboto, dne 20 maja 1911

v Narodni dvorani, vogal Centre Ave., in 18 cesta.

Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina za osebo 25c; dame v spremstvu možkih proste.

Pri veselici bo sodelovalo več pevskih zborov, kokor tudi narodna društva in druga zabava.

Za poset vabi

ODBOR.

AMERIŠKA DRŽAVNA BANKA.

(Pod državnim nadzorstvom.)

1825-1827 Blue Island Avenue

vogal Loomis St. Chicago, Ill.

Kapital in preostanek \$350.000.00

Plačujemo po 3% od vložnega denarja Pošiljamo
denar na vse dele sveta. Oddajamo hranilne predale.

Uradne ure: Od 8:30 v jutro do 5:30 zvečer

V soboto: Od 8:30 " " 9 ure zvečer

V nedeljo: Od 9 " " 12 o polnoce

JAN KAREL.

predsednik.

J. F. STEPINA,

blagajnik.

NOVO MI VAS SEZNANIMO Z 23 KAMNOV NOVO vsebujočo uro.

Pravo zlato, ali z zlatom prevlečeno. Mi moramo prodati za prvič 10,000 naših 23 pristnih kamnov vsebujočih "Accuratius" ur in sicer samo za \$5.75 komad! Te vrste ure so jako pri-
pravne in pokrovi so z najboljšimi slikami preskrbljeni in "gold filled". Posebno so te ure poznane po svoji trdnosti. Radi jih kupujejo ljudje ki se vozijo in ki opravljajo bolj težka dela. Mi te ure in tiso samo do-
garantiramo za 20 let bre in trdne, ampak tudi krasne in se bodo vaši prijatelji čudili ko jim poveste ceno, za katero ste jo kupili. Če torej rabiste, dobro in pripravo žepno uro, sedaj je čas da kupite. In pre-
ko kupite tako drugo, premislite, Če poplajete nam vaš na-
slav, kar vas stane 1 cent, Vam pošljemo uro na ogled. Če pa uro kupite, vas stane brez poštnine \$5.75. Če jo pa ne marate — jo ni potreba kupiti in se ne obotljajte. Lepa uro pošljite na naše stroške nazaj. **Mi reskirmo vse,** veri-
žica pri vsaki uri. Pišite na naslov:

EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 505, CHICAGO, ILL., U. S. A.

NAZNANILO.

Občinstvu naznanjamo, da je naša pomladanska zaloga moških in deških oblek z novo zalogo spopolnjena in sicer z novim in zadnje mode blagom najboljše kvalitete. Oglejte si zalogo oblek!

J. J. DVORAK & Co.
1853-55 Blue Island Ave.

edini izdelovalec unijskih oblek in prodajalec na zapadni strani Chicaga

NAREJENE OBLEKE. Želimo tudi seznaniti občinstvo z našo veliko zalogo krojaško narejenih oblek, zadnje mode v mestu. **Mi garantiramo** s-
oje blago in vemo, da je vsak naš odjemalec zadovoljen, kdor nas obišče.

ČEVLJI. Samo pridita in oglejte si našo veliko zalogo unijskih čevljev vseh vrst in kakovosti.

J. J. DVORAK, lastnik.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
2020 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00

ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.

2020 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg Novega tudi
STARI naslov.

231

JE VREDNO ODGOVARJATI?

"Umazana so tvoja usta, grd je tvoj jezik in nečisto je tvoje srce!"

Joža za Jožatom, France za Franceom, Tone za Tonetom, in zopet za Tonetom Janez: kakor so se v starem testamentu pojavljali očaki, tako se sedaj v "Amerikanerjarju" vrstijo modri ameriški kranjski umazani popje po vzgledu ljubljanskega fanatika firsta in škofa Jegliča v zloglasnem "Slovenču" in "Domoljubu".

Srboriti Janez Kranje, iz So. Chicago hoče v "A. Sl." nekaj povedati, kar sam ne ve, in kar mu toliko mari kot probuja in boljše blagostanje slovenskega delavca v Ameriki, za katere ima on tako "odprto" srce!

Ko smo tisto čenčarijo prebrali, smo se vprašali, če je vredno taki ničli odgovorjati? Gotovo ne, a ker vidimo, da za napadom na poštene ljudi tiči nekaj drugega kot "razkriti boljše učno metodo in pedagogiko med katoliškimi in državnimi šolami v Zjed. državah", je odgovor potreben.

V dopisu Janeza se zliža gnojnica; mi pa ne zlivamo čez katoliško cerkev in nje hlapce duhovnike, nobene gnojnice, temveč bomo proti nji in njem očitno boj iz prepričanja, in ne iz sovraštva. Če tepe v Washingtonu, (gola binavščina), otvarjajo trustovski kongres z "molitvijo", je to toliko večji zločin, ker tisti "možje", "veleumni, ki so vsakako kos bodisi kateremukoli kranjskemu socializmu-odpadniku", so nič drugega kot največji anarhisti, in seveda so pravim anarhistom toliko identični, kot katoliški duhovniki (ala Kranje Janez) Jezusu iz Nazarena. To je prava primera.

Plitka pisava! Zakaj? Kranje Janez pravi, da ne bo šol, če bodo prišli socialisti na površje. (Je mogoče, da ta človek kaj takega trdi?! op. stavea.) Pa to ni vzeti za zavrkljivost, temveč od najnovejšega človeka, za — zabijostno in nadutost! Zaponni si blagoslovljenec blagoslovljeni.

Če ima g. Kranje o katoliških šolah tako lepo mnenje, mu tega ne bomo zamerili. Mi imamo pa zopet o njih svoje mnenje. Na prste bi seštelj prave Američane, ki bi pohajali v katoliške šole. Državne šole Amerike so znane kot vzor šole za vse strani, po celem svetu. Ne samo, da so moderne, temveč dajo tudi lahek pouk in kar je glavno — iz njih so vladni možje izstirali vsako "vero". Kako vam to dopada Mr. Kranje, no, in to je vendar mala resnica, jih čmo še več navesti!!

O tistih beraških centih bi pa bila najbolj pametno, da bi hlapec Pia X. — molčal.

Vi! ste tisti ljudje 'odpadniki,' ki pridigujete zapeljancem: "daj bogu, kar je božjega!" To se pravi domače: daj meni, duhovniku, nenasiti bisagi, vse, kar imaš! Tisti pa, ki bodo morebiti premisljevali, koliko "bog" potrebuje in tirja od njih, pa jim priporočamo sv. Avguština nasvet: premisljaj, o kristjan raje neumrjočnost žuželjk!

Tisti Slovenci in Slovenke, ki nam plačajo \$2 na leto za list Glas Svobode, za tista dva dolarja, ki di dobe kar jim gre, če ne še več. Vam pa plačujejo reveži več kot po dva dolarja na leto, smo pa še enega videla z kako posebnostjo, ki bi jo prejel iz rok "ljubega boga". Vaš bog resnice je strahansko drag! Že stoletja ga ljudje

je kupujejo, pa še dosedaj se jim noče prodati, ni nobene postavljene cene zanj menda. Za dva dolarja mi nekaj damo rojakom, kaj pa vi, za kar vam plačujejo? Malo več neumnosti, kot jo narod (vaš) do sedaj od vas ima!

"Kolikor se Martin ne joče zastoj — toliko manj se ti lažeš zastoj!"

Ubogi kranjčje se spodtika na tem, ker je Martin Konda šel po 25 letnem stalnem bivanju v Ameriki, enkrat domov, obiskat morebiti zadnjkrat svojega očeta, kateri je že prekoračil devetdeseto leto! (In Ti ljudje označujejo IV. božjo zapoved!) Na pot je vzel "nabranih" — 1000 dolarjev!! Ni ta hiperbula (ampak za katoliškega duhovnika časti vredna!), res malo prehumbugska in "zapeljiva"?! Kaj so stale mahinacije "Gl. Sv." oz. lastnike, ne bomo še enkrat tu navajali. Kar se je Martin Kondi pomoglo ni presezalo svote \$200. In kaj sploh mari človeku z vsemi grehi obdarjenu, za denar in stvar, za katero ni prispeval niti beliča, temveč se le satansko smejal nad celo stvarjo in želel tistim ljudem, ki so se borili za pravično stvar — pogin. Naj se raje g. Kranje ozre na svojega umrlega kolega, F. Š., ki ni šel menda v medkrovi v staro domovino. Capito!!

In delo, ki ga je tisti delal, in delo ki ga dela modri Janez, in delo ki ga je Konda delal se pač bistveno razločuje!

Delal je Konda trdo že v svojem življenju; delal različna dela, od pašnika do rudnika, od rudnika do njive in za to bi se naj sedaj sramoval? Kako bedasti so vendar ljudje, kateri delajo "okoli duš"!!

Da bi recimo vsi tisti rojaki, ki Janezu danes plačujejo od knofa do kare, odtegnili svojo podporo, bi bil zadnji zmožen svinje pasti, kajti svinje se zopet bistveno razločujejo od "duš". O jerum, jerum!

Nekaj namreč te gospode jezi, vidijo, da ima naša pisava — uspeh. Pa ne mal uspeh, temveč velik in pomemben! Na tisoče rojakov že po naši zaslugi ne hodi ne v "cerkev, ne obhajilo in spovedi" in vsem drugim neumnostim. Na tisočem rojakom je Glas Svobode zapisal tudi v srce "boga" z malo črko, in na tisoče Slovencev je po zaslugi Glas Svobode obrnilo parasitom ala Janez Kranje hrbet — za večno.

Nam se ni potreba žalostiti in še manj razburjati.

POSTANI DRŽAVLJAN!

V popolnoma nov svet smo prišli. Amerika mu pravimo in o njej se govori slabo in dobro, kot o vsaki deželi.

Slovenci se v novem svetu počutimo kot otroci, ko jih zapusti skrbna mati. Tako majhni se zdimo samemu sebi! Saj smo pa tudi to v resnici in mi ne bomo tega še tu poskušali dokazovati!

V tej veliki deželi nam je skoro vse novo. Par let vsakemu vzame — izvedenci pravijo 5 let — prej ko se privadi novodošlece na tukajšnje razmere in kar je poglavitno, da se priuči dobro potrebne angleškega jezika, ki vlada vsepovsod v Ameriki.

Prvo se moremo ozreti na naše prejšnje stanje doma in na vse drugačne nove razmere. Prej smo bili po večini kmetovalci, v Ameriki pa naenkrat postanejo Slovenci tovarniški delavci, rudarji in še tisti, ki so bili v starem kraju izučeni kakega rokodelstva, v mnogih slučajih opazimo, da so se tu prijeli kakega drugega, da, ravno nasprotnega poklica. Sploh tu v začetku ko pride sem vzame vsako prvo delo, ki pride človeku pod roko, ker biti izbiren je vsaj v Ameriki slaba navada!

V drugem oziru pridejo Slovenci naenkrat v mestno, veliko mestno življenje. Slovence se hitro mestnemu življenju privadi, v celoti ga pa ne pozna.

V Ameriki pa začne slovenski delavec bolj misliti, za kaj je pravzaprav popotnik za kruhom križem sveta. Kdo ga je izprodirnil iz očetnjave. Koliko on velja in kaj sme zahtevati in kako se more vesti in delati, da pride do boljšega blagostanja. On v kratkem sprevidi, da je tudi faktor, s katerim se more računati.

V stari domovini je bil slepo orodje duhovščine, tu ga ta zalega

ne kontrolira, ga tudi kontrolirati ne more ker je prosta dežela.

Pa ne samo to. Slovence v Ameriki vidi na stotine stvari, o katerih ni imel pred par leti še nobenega pojma. Najbolj važna stvar pa je, da zahteva za svoje delo plačila in da se začne zavedati svoje politične moči. To pa more sebi in svojemu stanu le dobiti, če je državljan. Kaj ti pomaga, če se trkaš da si socialist, ko pa ne moreš voliti. Več premisleka je k temu. Nekateri imajo še kako posestvo doma, stariše, katere bi rad še videl; drugega vežejo druge stvari še na stari dom, več je pa tacihi, ki se jim je "Amerika zamerila", da jih zopet sili domov, makari če tam "samo enkrat na dan močnik jedo."

Vemo pa tudi da je mnogo Slovencev v Ameriki, ki so že tu po 10, 15 let in še večjo dobo, in ki so v srečo prepričani, da ne bodo šli domov, ali, če bi vsaj šli domov na obisk, da pa "tam" ne ostanejo, a vendar nočejo vzeti državljanjskih pravic. Zakaj ne? Na to vprašanje vsaj mi ne vemo jasnega odgovora. Dostikrat je pa vzrok ta, ker ljudje mislijo, da saj to nič ni, imeti državljanstvo. Kaj mi bo pa rabilo tisto, če bom volil!!

Vemo to, da je težko predno se človek odloči postati državljan nove domovine, nekaterim se celo to zdi nečastno — "prisego Franceljnu prelomiti", no, mi jim tu povemo, da je bolj nečastno za Franceljna, ker jim ni mogel kruha dati! ker, če bi tega bilo dovelj tam, nas ne bi sem prineslo! To je odkrita beseda in vsaki si naj to premisli in nam pove, v koliko nismo prav.

Vsacega Slovence dolžnost je, kakor hitro se odloči, da bo zagotovo ostal v Ameriki, da si tudi preskrbi državljanstvo pravico. Tisto govoričenje, da je "vseeno", imam papir, ali ne, ni namestu. Človek se kesa marsikaterikrat, ker je zamudil priliko vzeti "drugi papir". N. pr. prišlo so v veljavno po Ohio, Indiana, Illinois itd., postave, da mora biti vsak gostilničar tudi državljan. Zakon je šel očitno zoper tiste, ki odlašajo in begajo za nečem, kar sami ne vejo kaj jim prinese. Biti na obe strani pripravljeni ni lepo, to si naj tisti, ki so na "obe" strani zapomnijo.

Poznamo n. pr. človeka, Slovencega seveda, ki je svojih petnajst let, če ne več, zagotovo ne vemo, že v Ameriki. Danes je bogataš in še lepša prihodnost se mu odpira in ker ima mož glavo na mestu, jo bo znal tudi uporabiti. V Ameriko je prišel takoj od vojašine, kjer jo ni niti do fraktarja prilomil, toda tu, v Ameriki je napravil bogastvo in svojim otrokom lepšo bodočnost. In vendar ta človek nima še danes državljanstva pravice. Svetovalo se mu je od mnogih strani, naj si preskrbi pravico, toda ne. Prišli so zakoni o državljanstvu, in mož je letal od znanca do znanca, da bi si kako zagotovil drugi papir.

Šel je na sodišče. Uradnik ga je natanko povpraševal po okoliščinah in seveda se mu je najbolj čudno zdelo to, da nima državljanstva pravice, ko ima vendar tu obilo hiš, otroke in ženo in ko je vendar sam priznal, da je le v Ameriki mogoče z pridnostjo priti še do takega premoženja, navadnemu človeku brez šol. Ne pretiravamo, če povemo, da se je uradniku naš rojak — studil, pa če že ne studil, vsaj veliko mržnje je takoj dobil do njega, ker je videl egoista, človeka, ki je na obe strani in ki je iz samega egoizma odlaševal in odlaševal, kar ni bilo ne lepo in še manj častno za poštenega človeka.

Danes se kesa, in to ne samo opisani, temveč tudi sto drugih.

Že tako smo malo, in še manj smo v nasprotnikovih očeh, če vidijo, da smo brezpravni, nezavedni, ker s tem se kaže tudi nezavednost, omejenost in starinstvo!

Če hočemo politično kot delavci si priboriti v Ameriki večjo moč in pravico, je naša, ali tistih, ki vejo, da ne bodo več živeli v Avstriji, prva dolžnost, poskrbeti si državljanstvo pravico in gledati potem na to, da se "pravica" tudi na najboljši način uporabi.

Postani državljan ameriški!

Za zunanje oglase ni odgovorno ne upravnništvo in ne uredništvo.

BERGER IN ČASOPISJE.

Viktor L. Berger, prvi in edini socialistični kongresman, je zadal amerškemu (meščanskemu in kapitalističnemu in kleričnemu) časopisu tak strah in povod k razburjenju, kot da bi bila vsaka njegova beseda bomba! Pokazalo se je v tem kratkem času, kar zastopa ta edini poslanec ljudske pravice v kongresu, da edino on, Berger, ve, kaj je biznes. kaj je njegov poklic in kaj je dolžan kot pošten socialist narediti za vse ljudi, tudi tiste, ki še niso socialisti, ki pa ravno tako potrebujejo zaslonbe človeka, kot je Berger iz Wisconsin dežele. On ni samo zadovoljen s tem, kdaj delajo in bodo drugi delali in bi jih sam mirno ogledoval in se tresel pred 500 tovariši, zastopniki dolarja, temveč Berger jim je z prvim dnem pokazal, da se misli bojevati, ne samo proti 500 tovarišem, temveč proti milijonom. On je na temu častnemu mestu sam, v prvo in kolikor toliko še neizkušen o trikih demokratov in republikancev, katere mu že nastavljaajo. Toda Berger se jih ne boji! Zraven njegove odločnosti za sveto stvar, je Berger tudi visoko naobrazan človek. Prepotoval je skoro cel svet in za stvar, v katero se odloči, je neupogljiv. Ko je videl prve dneve, kako so se srake v kongresu prepirale za prazen nič, se je o komediji, nič drugega kot komediji izrazil na sledeč način: "Zdi se mi ravno tako, kot v kakem kineskem gledališču. Na Kitajskem, namreč so igre dolge po več dni in se igrajo noč in dan. Pri mi zah mirno Kitajci jedo in pijejo čaj. Ko je človek par ur v gledališču, se naveliča in gre v kako boljše beznico in tam zve v petih minutah konec igre!"

Časopisje seveda tacihi Bergerjevih "primer" z vso rezervno preslihi in molči o njih kot hučič o križu! Poper ni za nje. Dvajset let je vzelo vladi, prej ko je izvedela, kako uboštvo in prostitucija vlada v Washington-u samem. Izvolili so Bergerja kot zastopnika glavnega mesta, in v drugem dnevu je bilo v zbornici že dolgo, resnično in strašno poročilo, katero je Berger sam sestavil po svojih osebnih ogledih! On gre v resnici naprej in predlaga zakone, priporoča odpravo krivične teorije. In pri vsem tem se ni še enkrat razburil, ker on ve, in mi vemo, da njegove ideje se ne bodo sedaj uveljavile; treba bo več tacihi mož kot je Berger poslati v kongres, ker le tam se v amerškem kongresu kaj odpravi, kjer nastopi moč, in potem bodo tudi njegove ideje in zakoni prodrli.

Berger je čakal več let, da iz govorniške kongresne tribune zavpije tatovom in grabežem svoje ideje o njih in kaj delajo za ogroženo ljudstvo. In boja je vzel, trdega dela, prej ko se je posrečilo poslati vsaj enega zastopnika ljudstva v hišo dolarja.

Pomembno kar je do danes že storil Berger je za nas, in sploh za vse prebivalstvo Amerike to, da se je upal že prve dni svojega uhođa v kongres zaupiti vladi, da ni prava vlada! Zahteval je, da se odpravi senat; če se ga pa že ne odpravi popolnoma, se ga more vsaj reorganizirati in tudi senatorje postaviti v ljudsko splošno volitev. To je prokleto dosti zahtevano od hiše lordov! Potem zahteva Berger, da se predsednik Zjed. držav, odvzame njegov veto, to pomeni, da se prezidentu vzame odločilni glas v vseh težkih vprašanjih. V tem predlogu je cela zgodovina, je tako daleko sežen, da se že ob misli, da bi se res prezidentu vzel njegov veto — že sedaj hlače tresejo ne-ljudskim poslancem.

Pa Berger ima še poln žep drugih, tem podobnih resolucij in čakala le prilike, da jih predloži kongresu, posebno sodišča, ki sede v želoču in udaril jih bo z svojo močno roko!

V Bergerju vidimo edinega ljudskega poslance; edinega odkritosrčnega prijatelja delavstva; vse časopisje to priznava.

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bode knjiga "Strahovalci dveh kron" kmalu pošla. Ta lepa zgodovinska, povest obsega 570 strani in stanejo oba snopiča skupaj le \$1.00. Poština je s tem že plačana.

Cenik knjig,

katere se dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE" Co.

2020 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

CANKARJEVI SPISI:

Gospa Judit	.75
Hiša Marije Pomočnice	.75
Hlapec Jernej	.75
Hlapci	.75
Jakov Ruda	.50
Kurent	.75
Krpanova kobila	\$1.50
Knjiga za lahkomiselne ljudi	\$1.00
Kralj na Betajnovi	.75
Nina	.75
Ob zori	\$1.00
Vinjeta	\$1.00
Za narodov blagor	.75
Zgodbe	.75
Za križen	\$1.00

KERSNIKOV SPISI:

Cykamen I. snopič	\$1.00
Agitator, II. snopič	\$1.00
Na Žerinjah, III. snopič	\$1.00
Lutski ljudje, IV. snopič	\$1.00
Rošljin in Verjanko, V. snopič	\$1.00
Jara gospoda, VI. snopič	\$1.00
Gospod Janez, VII. in VIII. snopič	\$2.00
Berite novice, IX. snopič	\$1.25
Kritika-Komentar XII. snopič	.50

TRDINATOV SPISI:

Bahovi huzarji	\$1.25
Bajke in povesti, I. zvezek	.75
" " " II. "	.75
" " " III. "	.75
" " " IV. "	.75
" " " V. "	\$1.00
" " " VI. "	\$1.00

JURČEVI SPISI:

VII. zv.: Lepa Vida; Ivan Erasm Tatenbah	.50
VIII. zv.: Cvet in sad; Bela ruta, bel denar	.50
IX. zv.: Doktor Bober; Med dvema stoloma	.50
XI. zv.: Tugomer, drama iz slov. življenja; Berite Novice; Veronika Deseniška	.50

KNEZOVA KNJŽICA.

Zabavni in poučni spisi.

1. zv.: Anton Knezov živopis; Gospod Lisec; Ženitev vojvode Ferdulfa	.40
2. zv.: Gorsk potoki; Planinska idila; Matija Valjavec	.40
7. zv.: Izgubljena duša; Za mozem; Pastirica; Čez trideset let; Z diplomom brez diplome; Popotovanje Nikolaja Nikiča; Dr. France Prešeren	.50
9. zv.: Za vozem; Ignanci; Šudent Lojze; Penny; Klancet siromakov	.40
10. zv.: Življenje in smrt Petra Novljana; Ella	.40
11. zv.: Križ na gori; Spomini gospoda Ignacija Brumna	.40
12. zv.: Potepuh Marko in kralj Matjaš; V mesečini; Brez zadnjega poglavja	.40
15. zv.: Vatroslav Jagić; Novo življenje; Dve nevesti	.50

TAVČARJEVE POVESTI.

I. zv.: Ivan Slavelj; Antonio Glednjevič; Bolna ljubzen; Gospa Amalija; Mlada leta; Med gorami	\$1.25
II. zv.: Otok in struga; V Karloven; Valovi življenja; In vendar; Tat; Gospod Ciril; Čez osem let; Soror Pia	\$1.25
III. zv.: Ivan Solnce; Grajski pisar	\$1.25
IV. zv.: Tiberius Pannonicus; Kuzovci; — Vlt, vitae meae	\$1.25
V. zv.: Mrtva srca; 4000 Času primerna povest iz prihodnjih dob	\$1.25

SIENKIEWICZOVI SPISI:

Brez dogme	\$1.50
Križarji v 4 delih	\$2.50
Mali vitez v 3 delih	\$2.50
Potop I. in II. zvezek	\$2.50
Rodbina Polanskeh v 3 delih	\$3.50
Z ognjem in mečem, 4 delih	\$2.00
Za kruhom	.15

STRITARJEVI SPISI:

Jagode	.50
Lešniki	.50
Pod lipo	.50
Zimski večeri	.50

TOLSTOJEVI SPISI:

Ana Karanina	\$2.50
Kazaki	.75
Rodbinska sreča	.40
Tri povesti	.25

VENEC SLOVANSKIH POVESTI.

Slovenske povesti zbrane od najboljših slovanskih pisateljev, predstavljene na slovanski jezik.	.50
Od 3. do 9. zvezka; zvezek po	.50

ZABAVNA KNJŽNICA.

13. zv.: Za staro pravdo	.50
14. zv.: Sami med seboj. (Igra.)	.25
15. zv.: Pogreb, Brez volje, Črtice. In druge povesti	.50
16. zv.: Pri Jozefovanih	.50
17. zv.: Pot spokornikov, in druge	.50
20. zv.: Amerikanci (Igra) in povesti	.50

Knjižnica Narod. založbe v Celju.

I. zv.: Strašno maščevanje	.50
II. zv.: Izlet g. Brouška v XV stoletje	.75

Zarnik spisi:

I. zv.: Ura bje, človeka pa ni	.50
--------------------------------------	-----

LJUĐSKA KNJŽNICA.

Zbirka najpogostejših ljudskih povesti.	.25
1. zv.: Teharski plemiči; Krajevna kronika; Cesarjevič in sestrji dvojčinki	.25
2. zv.: Zadnji grof celjski. Iskalci biserov na otoku Sv. Duha	.25

3. zv.: Vojna leta 2000. — Doma in na tujem	.25
4. zv.: Ciganka. Po povelju	.25
5. zv.: Ljubezen do domovine; Plesati ni znal; Karin	.25
6. zv.: Pevčevo srce; Krvava svatba v Kijevu; Prijatelj Lovro	.25
7. zv.: Sodba; Poezija in proza; Vij	.25
8. zv.: Papeževa mula; Župnik iz Kinkinjana; Zvezde; Črtica o časopisju; O poljedelstvu pri starih narodih; Na deželi — v mestu; Zgodba iz mladosti; Na Bregu	.25

RAZNI DRUGI SPISI IN PREVODI:

Andrejčkov Jože 8 zvez. skupaj	\$1.50
Avstrijski junaki	.75
Andrej Hofer	.20
Avstralija in nje otoki	.50
Ben Hur. (vezana)	\$2.00
Beračica	.20
Babica	.50
Božična noč	.40
Barvaste črepinje	.30
Boigarija in Srbija	.50
Blagor na vrtu cvetočih	.50
Čez trnje do sreče	.50
Deteljica	.30
Dama s kamelijami	\$1.00
Domači zdravnik	.60
Doktor Holman	.25
Dolina krvi	\$1.50
Dve novelli	.50
Dobra gospodinja (vezana)	\$1.50
Džungl	\$1.00
Grof Monte Cristo I. zvezek	\$2.00
Grof Monte Cristo II. zvezek	\$2.00
Gozdovnik 2 zvez. skupaj	.75
General Lavdon	.25
Iz naših krajev	\$1.00
Ilijada	.50
Izjadavec	.50
Igračke	.75
Iz knjige življenja II. zvez.	\$1.50
Islandski ribič	.50
Iz nižnj življenja	.50
Jernač Zmagovav, pretepač. Povest iz Nemško-francoske vojne	.30
Kirdžali	.75

Slovensko Delavsko Podporno in

Penzijsko

Društvo

Ustanov.

Incorp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
TAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
BLAGAJNIK: Alojz Flere, Box 121, Adamsburg, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
VLAD ČELEK, Adamsburg, Pa. Box 28.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Društva in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

PRED ODLOČITVIJO.

Claridge, Pa.
 Uredništvo Glas Svobode: —
 (Izvirno poročilo.)

Zopet me je pot dovedla, da zamorem nekoliko poročati o naših razmerah v Westmoreland Co. Kakor kedaj poprej, tudi danes nemorem pisati o kakih važnih spremembah, ne na tej, ali na drugi strani. Kapitalisti jezno škripajo z zobmi in otepajo okrog sebe kakor volk v zadnjih zdihljajih, toda štrajkarji jim mogočno in junaško kljubujejo, tako, da se jim še celo nasprotniki čudijo z "simpatijami" do njih. Vse kaže da se bje sedaj za zadnjo postojanko in štrajkarji bodo zmagovalci. Njim bode morala podleči umazana kapitalistična svojati in jim dati ono, za kar so se oni borili na vse pretege.

Pred kratkim so zborovali v Pittsburgu najodličnejši možje dežele katerim so kolikortoli naši štrajkarji pri sreč; poslali so resolucijo guvernerju Tehnerju, v kateri odločno zahtevajo, da mora on, kot guverner takoj storiti potrebne korake brez odlašanja, da se štrajk konča in prisili kapitaliste, dati svojim delavcem kar zahtevajo in pošteno zaslužijo. Guverner je vzel to resolucijo na zapisnik in "obljubil", da bo storil vse kar njegove moči prepuščajo. Omeniti moram tudi, da se je lansko jesen, ko je zborovala Penna. F. of L. v Greensburg, ravno tako poslala resolucija takratnemu guvernerju Stuartu, kateri jo je pa odklonil češ, da se v take stvari on ne vtika, ker temu ne pripušča njegov urad. To je, moč ni hotel nastopiti proti samemu sebi, kot "stockholder" skoraj vseh rogov v tem okraju, ker bi bilo res nespametno ako bi pri tem trpel morda največ njegov žep! Morda se sedaj tudi zna kaj tacega zgoditi; tudi upati moramo, da sedanji guverner, akoravno izvoljeni od svojih interesov, kot moč ne bo snedel dane besede. Ob enem pa moram reči, da, ako bodo štrajkarji iskali pomoči pri ljudeh kateri sede na njih žuljih, ne bodo daleč prišli, naj si bodejo guverner ali Taffi, ker njih prva naloga je, zatirati in skubiti delavce, in to po želji onih, kateri jih posade na taka mesta, da varujejo njihove interese.

Med nami se tudi nahaja predsednik organizacije U. M. W. of A. John P. White, govoril je že povsod in obiskal vsako malo naselbino kjer se štrajkarji nahajajo. Rekel je, da organizacija je še vedno znani in nas nikdar ne bo de zapustila, in da bode storil vse mogoče korake, da se štrajk v najkrajšem času ugodno za nas konča. Rekel je tudi, da se cela Amerika zgraža nad početjem premogovih operatorjev v Westmorelandu, kateri v resnici zaslužijo ime "Pensylvanija Sibirija". Čudil se je tudi štrajkarjem kateri so ostali zvesti svojemu principu že 14 mesecev po tolikih mukah in trpljenju. Podpredsednik Hayes, kateri je bil v spremstvu zajedno z njim je rekel, da naj ljudje v bodoče rabiho svojo inteligenco pri volilni škatli, in pomislijo komu da oddajo svoje glasove, pri čemur naj bodo previdni. Ker predno se glasuje za "full dinner pail", naj se pogleda tudi kaj je v njem!! Kar pa mislim, da to delavci že sami sedaj vedo, da jih "dinner boketi"

ne bodo več pred volitvami hipnotizirali.

Pred par dnevi je prišlo tudi do boja med kozaki in štrajkarji ne daleč od tukaj v Jamison št. 1. Kozaki so hoteli preprečiti parado štrajkarjev, kateri so bili namenjeni v Greensburg k govoru predsednika White, kateri se je ravnó takrat tam mudil. Konštablerji so štrajkarjem zastavili pot in jih opozorili na lansko prepoved ali injunction. Dočim so šerifovi deputiji kateri so varovali štrajkarje trdili, da je šerif 24. marca prepoved preklical, in da je od tedaj svobodno paradiirati štrajkarjem ako so mirni povsod. Kozaki jahači so bili tako napeti, da je eden iz med njih potegnil revolver in pričel s streljanjem med štrajkarje, temu so sledili tudi drugi kozaki in kompanijski biki. Nastal je pretep, katerega posledica je bila, da je bilo 9 štrajkarjev nevarno ranjenih od konj pomandranih med temi trije smrtno — kateri so sklicevali na šerifovo odredbo. Kapitalistični listi so se pa drugi dan rogali in hvalili junaštvo kozakov, kateri so bili poslušni kompanijam in ne šerifu. — O štrajkarjih so pa trdili, da so jih njih žene še drugi dan iskale po grmovju, ker so se bali pokazati na prosto radi zločina prestopka "injunction".

Za ta napad od strani kozakov jih bilo več aretovanih in dejanih pod ključ kot povzročitelje krvavega prizora in to brez dovoljenja in kakega povoda. Kompanije so se seveda zavzele zanje trdeč, da so ti storili svojo "dolžnost" z "varovanjem" kompanijske posesti, ostali so morali v luknji. Aretiranih je bilo tudi par štrajkarjev, katere so pa spustili takoj na prosto. Ker so videli krivice v kozakih. Zgodilo se jim seveda ne bode nič zalega, ker jih varuje mogočna roka kapitala, pač jih pa bodo navadili manire.

Ker sem že prej omenil o deputijah kateri varujejo štrajkarje, moram tudi malo o tem pojasniti. Kakor znano, so po zimi šerifa nadlegovali in ga še sedaj nadlegujejo kompanije, katerim je lani malo preveč računal za deputije; sedaj se je moč ujezil in dovolil na prošnjo štrajkarjev tudi njim lastne deputije, in to še ker štrajkarji niso bili nikdar varni pred pijanimi kompanijskimi deputiji in skebi, posebno Italijani, kateri so pretli štrajkarjem z revolverji, krivimi noži in britvami, in jih je bilo mnogo na ta način napadenih po tej tolpi tolovačev, ker štrajkarji se niso mogli in tudi ne smeli braniti, še manj pa z orožjem, katerega so itak po vsih stanovanjih štrajkarjem pobrali še celo ročaje od vil. Ako bi se bil kedó zoperstavljal, že je bila pri njem četa kozakov in predno se je revež zavedel, bil je že na potu v ječo za dva ali več mesecev. Tako je prav, imamo tudi štrajkarji deputije, da smo na varnem. Kompanije kakor tudi njih deputiji so zelo nejevoljni nad tem činom šerifa, kateri je bil lansko leto več kot njihov prijatelj. Jeze se nad njim, obrekujejo in vse drugo med tem tudi seveda, z "grafterjem". Pravijo da se je zadnji čas preveč štrajkarjem naklonjen, ker je kompanije pomolzel za lepe tisočke. Mi štrajkarji seveda vemo tudi svoje, ko se spominjamo na prejšnje čase, kateri nam bodo ostali v spominu. Toda moramo

molčati. Ampak reči da je šerif eden najboljših mož v Westmoreland Co. Mislimo pa seveda lahko drugače. Mi vemo, da so volitve pred vrati, izginili bodo vsi potentatje zavedno, kateri so nas "božali" za časa štrajka. Šerif je preklal "injunction" koncem marca in dovolil štrajkarjem paradiirati kjerkoli se jim zljubi, samo da so mirni. Naročil je konštablerjem tudi, da jih nimajo pri paradah več ustavljati kot poprej. Ob enem tudi zapovedal kompanijskim deputijem da, ako se pokažejo izza kompanijske ograje z katerimkoli orožjem, jih ima vsakdo pravico aretovati, ker oni nimajo pravice po potih "patrolirati" in izivati ljudi pač pa naj gledajo, da varujejo kompanijske barake, kjer so bolj po trebnosti kot pa preganjati ljudi in otroke po cestah!! Seveda da tako obnašanje šerifa ni kompanijam po volji, prezirajo njegovo odredbo, in iščejo "navodil" pri sodnikih kateri jim seveda kaj radi pomagajo ne glede, da je šerif "najvišji uradnik miru" kot sam trdi. Toda ko gre kapitalistom za nohte se ne ozirajo na to. Skoro bi rekel, da je šerif izgubil ves svoj upljev na tej in na onej strani. Največ stem, ker je kompaniste pošteno opeharil. Zeleni bi, da bi jih še za več, tako da bi jih bil popolnoma posušil. Potem bi bilo mnogo boljše za nas.

K koncu moram še pritrditi, da če več preprirov je med takimi ljudmi, tem boljše je za nas štrajkarje; tem prej bode tudi konec našemu bednem položaju, kateri pa ni več tako daleč, ne glede na one resolucije katere se pošiljajo ljudem, kateri jih niti ne pogledajo. Pač pa bode sila prignala kapitaliste, da se bodo brezpozorno morali vdati, ker v to jih bode sušila katera jim je zapetami, primorala!

Se omenim, da je bilo zadnji čas šest rogov po državnem nadzorniku zaprtih, ker jih je spoznal, da niso več varni za delo, ker skabi so jih popolnoma opustošili.

Nadalje kakor sem slišal so vsi skabji v Madison in Darragh, Pa. zapustili rove in stopili k štrajkarjem; v tem kraju je 1500 štrajkarjev v šotorih večinoma Slovenci.

Ob enem pa priporočam rojakom da svojih bratov tudi v tem zadnjem trenutku ne zapuste, ker sila in potreba je velika!

S pozdravom, upajoč, da se še vidimo.

John Batich.

TEPTANJE USTAVE.

Ustava, ali konstitucija Zjed. držav določuje in izpove, da "nobena oseba *** ne sme izgubiti življenja, svobode ali posestva, ne da bi se mu ne dovolilo prej zakonitega procesa; obdolženi in tudi zakonito pravico, da ga za svoj prestop ali kar si že bode, zagovarja zagovornik."

V aprilu, 1911, John McNamara, bel človek, je bil prijet v državi Indiana, držan potem dolgo na skrivnem v zaporu, se mu ni dovolilo ne pomenk ali obisk njegovih prijateljev in starišev, in nazadnje bil na skrivnem odpeljan z detektivji iz Indiana v Californijo.

Vojska med organiziranimi dolarjem in organiziranimi ljudmi se je pričela.

V oktobru, 1842, George Latimer, črne iz Virginije je bil v Bostonu, Mass., prijet, po James Gray, kateri je zahteval, da se mu črna odda, ker je dokazal, da je njegova lastnina. Sodniki in zakoni so vsi govorili za Grey-a. Veliki bogataši so prispevali velike svote denarja, da so podkupili mestne postopake in druge manj vredne ljudi, da bi "prosti govor", ki se je tisti dan vršil v "Fanenil Hall", (cradle of liberty); razbili. Stari govornik Wendell Phillips je vzdignil svojo desnico proti nebu in rekel: "Mojo kletve zoper tako ustavo Zjed. držav." In Grey ni mogel odpeljati v Virginijo nazaj črne.

Vojska med organiziranimi dolarjem in organiziranimi pravičnostjo in prepričanjem se je začela.

In danes je isto. Leta 1857, ko je, najvišje sodišče Zjed. držav zborovalo v Dred Scott, je izjavilo, da je organiziran dolar kupil človeka katerega rabi kot sekiró in bika. Za krave in konje se je rabilo — človeka, in zakoni so bili na strani zverinskih ljudi in ne

na strani ubogih sužnjev. Vzelo je "ocean krvi in hriba solz, da se je odpravilo te zakone", pravi star ameriški pridevek.

Brutalno in nezakonito postopanje z John McNamara, od strani justičnih uradnikov v Indianapolis-u, je največji napad organiziranega dolarja, in danes ni človeka v Zjed. Državah (Roosevelt izvzet!), ki bi verjel, da je uradnik delavske organizacije pognal v zrak "Times" poslopje v Los Angeles, Californija. Največje teptanje ustave pa obstoja v tem, ker se, kot ustava določa in zapoveduje, ni dopustilo McNamari javne obravnave in zagovornika, niti se ga ni tam obdržalo, v tisti državi v katero je prisoten, temveč se ga je po zaslugi organiziranega dolarja odpeljalo na skrivnem preč.

En zakon za človeka in en za dolar!

Če konstitucija še vedno potiska človeka, kot lastnino v roke organiziranega dolarja, če še vedno jemlje enako pravico, enako svobodo in dom za vsacega posameznega, dajmo to odpraviti, z volilnico, raje kot z krvjo.

Prava justica je edina tonika za ne justico. Delavei, čreda izrabljenja, naj pokaže, za kaj stopi, za pravo pravico, ali za kupljeno pravico! Jasni se, mi vstajamo!

SALOON

z lepo urejenim keglščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

2348 Blue Island Ave. Chicago.

Priporoča se rojakom v SHEBOYGAN WIS. groc. rijsko prodajalno H Gerlach, kateri jo vodi že čez 12 let nad vse zadovoljstvom delavcev. Naročila na dom vozi Frank Pangercer.

H. GERLACH & CO.

Trgovci

blaga, groc. rijskih potreb-

ščin, moke in živeža

2201 N. 15th ST. SHEBOYGAN, WIS.

Telefon 630 White.

J. F. HALLER
GOSTILNA

prve vrste.

Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizke. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8066.

2103 Blue Island Av. cor. 21.St

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Telefon Canal 1439.

Najboljša gostilna

na Blue Island Ave. v Chicagu je J. F. Bolek-ova, kjer se toči izborna Schiltz pivo in fina vina. Domača in cenena kuhinja.

Kosilo s kozarcem piva, vina ali kake druge pijače 200. Večerja s pijačo samo 150.

Slovenci, pridite in se prepričajte, da je ta gostilna izborna

JOE F. BOLEK

1870 Blue Island Avenue

vogal 19. ul.

SLOVENCİ POSEČAJTE

"Little Bohemio"

kjer setoči izborno importirano pilsensko, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu!

Izvrstna kuhinja. Fina vina in smodke.

Za obilen poset se priporoča.

CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

Gostilna "Slovenski Dom"

na

2236 So. Wood ceste

to je med Blue Island ulico in 22

JOHN MLADIČ.

GOSTILNA

J. J. Vodak in sinovi

1825 Loomis St. cor. 18. Place

Dvorana za zabave in zborovanja.

Tel. Canal 1386.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Argentina 17. maja 1911 | Oceania 7. junija 1911
 Eugenia 24. maja 1911 | Alice 14. junija 1911

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklyn.

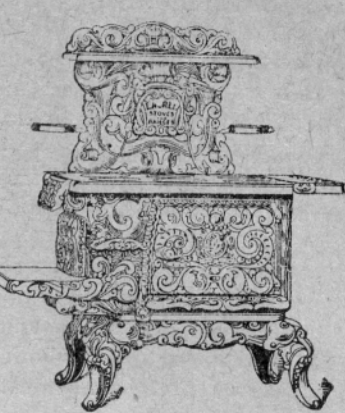
Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

2 Washington St.,

New York, N. Y.

GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM

POHIŠTVOM

1907 Blue Island Ave., Chicago

TELEFON CANAL 955.

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uradije na svojim domu:
 od 8.—10. ure predpoludne
 od 1.—3. ure popoldne in
 od 6.—8.30 ure večer.
 V lekarni P. Platt,
 814 Ashland Ave.:
 od 4.—5. popoldne.
 Ob nedeljah samo od 8.—10.
 ure dopoldne doma in to le izjemoma v pravih nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Našo trgovino priporočamo Slovencem že trinajst let in povsod so zadovoljni z našim blagom.

Pavabimo vas, da si ogledate našo
 spomladansko zalogo oblek kot:

Moške površnike \$7.50 do \$25.00
 Moške spomladanske \$10.00 do \$30.00
 obleke
 Moške obleke za mlade \$7.50 do \$20.00
 Deške spoml. obleke \$2.50 do \$10.00

Odprto vsak večer, izvzemši sredo in petek do 9 ure.

Odprto v nedeljo dopoldne.

Vogal Blue Island Avenue
 in 18. cesta,
 Jelinek & Mayer, lastnika.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

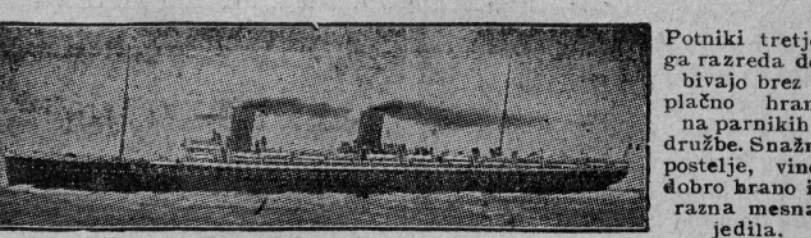
LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Compagnie Generale Transatlantique

Potniki tretje-
ga razreda do-
bivajo brez
plačno hrano
na parnikih
družbe. Snažne
postelje, vino,
dobro hrano in
razna mesna
jedila.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
 La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP

Chicago, nov parnik 9500 HP

Pristanišče 57 North River vzhodje 15th St., New York City

PARNIKI ODPLUJEJO VSAK ČETRTEK.

Glavni zatop na 19 State St. New York. MAURICE W. KOZMINSKI

glavni zastopnik za zapad, na 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

DOPISI.

East Helena, Mont.

Cenjeno uredništvo: —

Že kar časa prebivam v tej slovenski naselbini, nisem še slišal ali čital kakega dopisa o tukajšnjih razmerah v Gl. Sv.

Kar se dela tiče, rona vse z vso paro, a delavcev je ravno tako za vsa dela in stroke več kot dovolj.

Omeniti moram, da smo imeli 23. aprila t. l. veselico ženskega društva Narodne Slovenke št. 75 S. S. P. Zveze, katera je na vso čast članice prav lepo uspela in se dobro obnesla; čistega dobička približno \$90.00, recí, devetdeset dolarčkov!

Poročil se je rojak Anton Sasek z g. Heleno Petek; starišem Gorsič je pa po dolgi mučni bolezni umrl sinček.

Kar se društvenega življenja tiče je tudi dobro preskrbljeno. Imamo štiri društva, eno izmed teh hrvaško. Vabim slovenske žene, da posebno v žensko društvo pristopajo in zanj agitujejo!

Slovenici smo tukaj složni, naj bi bilo to tudi v bodočnosti!

Pozdrav Slovincem!

Opazovalec.

San Francisco, Cal.

Uredništvo Glas Svobode: —

Podajam kratek dopis o tukajšnjem socialističnem napredku, kateri se je sijajno izkazal na dan prvega maja. To je pokazala prva socialistična parada v San Franciscu, obstoječa do tri tisoč mednarodnih socialistov. S ponosno vihrajočimi rdečimi zastavami in s koračnicami "International", je maršala parada po Market St., Grant Ave., v Dreamland Rink, kjer je bil z burnimi klici pozdravljen socialističen govornik Austin Lewis. Z duhovitimi besedami je navduševal za razvitek mednarodne soc. stranke, ter živo slikal nečuvne krivice in grozote napram delavstvu, povzročene od strani kapitalistov. Koncem govora je sledila velika plesna veselica. Radost je prešinila vsakogar, kdor je videl na tisoče soc. org. delavcev ter slišal govoriti razne slovanske jezike, seveda smo delali pri tem izjemo Slovence, razven petih. Precejšno število Slovencev nas je tu v San Franciscu, a kar se tiče napredka, smo iz med vseh slovanskih narodov najbolj nazadnjaški. In kaj je temu vzrok? Samo treba bi bilo, da bi tudi Zjed. države obiskal oni orkan, kakor na pr. Francosko in Portugalsko, ter tudi tu enkrat pomedel vse, kar je črnega, potem bi bilo mogoče spraviti tukajšnje rojake v pravo delavsko organizacijo. Marsikateri nezavednež se zgovarja čez, saj socializem se ni nič storil v korist delavstva?; so li mogoče že storili kaj črnosuknježi?; saj zato pa tako lepo napreduje njihova stranka. — Da, da nismo več v šestnajstem stoletju, v katerem je imel klerikalizem polno moč, kateri je z gorečim in bodečim orožjem postopal z vbogimi sužnji, tako, da sploh tega ni za popisati. A svet se obrača. Kakor si dovoli dandanes kapitalist postopati proti nam z orožjem, ravno tako ima pravico delavec se boriti z orožjem proti kapitalistu, ker mi vsi smo otroci narave, toraj je ni razlike med nami, zato ne prosimo, temveč zahtevajmo, kar naše je vse! Dragi sotrpin, samo nekoliko se ozri okrog sebe, ozri se v tvoje sobe, ali izven hiše, ozri se v rudnike, tovarne ali polja, skratka rečeno vse, vse je producirano skozi roke delavca in sedaj premisli, zakaj je vendar kapitalist?! Vzemimo n. pr. ki danes izginili vsi kapitalisti iz zemeljskega površja, ne bi se nam bilo treba bati, da ne bi mogli sami obdelovati zemlje in ves dobiček bi ostal nam do katerega imamo vsi pravico si ga lastovati, a danes je to ravno narobe. Delavec producira in kapitalist pa živi. Prijatelj sedaj pa premisli, ako bi ti izginil iz sveta, kaj misliš, da bi si mogel kapitalist obdelati zemljo, ter producirati vse kar rabi dandanes kapitalist? Vidiš vsega tega bi moral biti lastnik, a ne oni krvores tvoje krvi, ker on nima pravice si lastovati vsega, kar mu ti produciraš ob potu svojega obraza. Izrek sv. Pavla se glasi: "Kdor ne dela naj tudi ne je." Mislim, da to zadostuje, ter naj vsak sam premisli, kje je dandanes pravica in kako jo doseči. —

Anton Serjak.

Chicago, Ill.

Cenjeni urednik! —

Tem potom se naznanja, da Slov. Del. Pev. zbor "Orel" je imel svojo redno mesečno sejo, dne 12. t. m. skupno s podpornimi člani.

Seja je bila precej dobro obiskana, vendar pa ni bila tako, kakor smo pričakovali. Želeli smo večjo udeležbo od podpornih članov, s tem se je pa pokazalo, da se jako malo zanimajo za notrajne zadeve pevskega zbora "Orel", želeli bi bilo, da bi se bolj zanimali v bodoče.

Morda kdo misli da to zadostuje, ako plača 25c mesečno kot v podporo, pa to še nezadostuje. — Pevski zbor "Orel" potrebuje tudi moralne podpore članov, da ga podpirajo v vseh zadevah, ne samo v denarju.

Na omenjeni seji se je tudi razpravljalo radi veselice, katera se ima vršiti dne 20. t. m. v veliki Narodni dvorani na Centre ave. in 18. ulica, in naposled se je sklenilo, da se bo tudi vršil poleg druge zabave ženski ples s šopkom, to je, tista ženska ali dekle, ki pridobi največje število šopkov, ista dobi krasen dobiček. Torej žene in dekleta v Chicagu, pozor!

Na omenjeni veselici bo več pevskih društev sodelovalo kakor tudi naša bratska podporna društva. Nadjati se je, da bo jako prijetna zabava v splošnem. Torej rojaki in rojakinje v Chicagu in okolici, pripravite se na "majev venček"!

Vsi na krov!

Odbor.

Bryant, Okla.

Cenj. uredništvo Gl. Sv.: —

Oprostite mi, če bom nekoliko stavkov citiral v Gl. Sv. iz "poslanice" škofa dr. A. B. Jegliča, katero je spisal za "slovenski narod".

Poslanica gre proti "brezverskemu" časopisu. Po Bonaventurinem mnenju so vsi tisti časopisi za sežgati, ki se bore za svobodo, boljše razmere, znanje in proti temi. Lepe namene ima torej ta poslanica ljubljanskega knezofa!

V tej poslanici Jeglič razpravlja na dolgo in široko o naprednih časopisih. Prvo seveda navaja, kako lepo uči "sv. katoliška cerkev". V drugem odstavku pa, "kako seje ljuliko napredno časopisje med slovenske vernike", citiram prvi stavek: "Kaj ti pomaga ves užitek na zemlji, ako grešiš, pa izgubiš Boga, dušo in Večnost!" Odgovor: Ali ni ravno On, škof Bonaventura, eden tistih, ki želi pod svojo kontrolo spraviti vsakega posameznega Slovence in to tudi ameriške Slovence? Ali ni ravno škof Jeglič tisti, ki gleda le, kako bi prišel na tem svetu do užitka — do velikega bogastva?! Čitatelj, preberi njegovo "rdečo" knjigo, tudi spisano za "slovensko ljudstvo" pa boš do kosti spoznal prezvišeno vladiko ljubljansko! Potem govori v "poslanici", kako napredno časopisje opravlja, laže in obrekuje. Odgovor: Ali ni ravno klerikalno časopisje, ki mu gredo te lepe časti, ki jih je obesil škof naprednemu časopisju. Vidi se jim, da jih je prokleto strah pred svobodomiseli! Potem pa še škof, modra glava citira: "In po smrti boš kot ljulika vržen v ognjeno peč, kjer je jok in škripanje z zobmi." Tole povem in svetujem škofu Jegliču: Vladika še ni nikoli videl "ognjene peči", mi rudniški delavci ji pa gledamo v obraz vsak dan najmanj 8 ur, če ne več. V teh podzemeljskih "pečeh" je dosti smrtno nevarnih plinov, ki delavstvo pomori; priporočam škofu, da si da prečitati Glas Svobode št. 17, pa bo videl vsaj na "slepo" ognjeno peč, kjer se preklinja nad vsem, kar je delavstvo spravilo v vanjo!

Škof Jeglič in vsa duhovščina skrbi za "boga", za delavca nima časa ne smisla in ne ljubezni. Mi delavci pa skrbimo za se, prvo za se, potem pa za napredno delavsko časopisje, ker delavec ni delavec, če ne bere delavskega časopisa! Priporočam Glas Svobode! Pa še to! Vsak naj časopis od začetka do konca prečita, in zraven tudi premisli, kaj čita in kaj vsi članki pomenijo.

Klerikalna druhal, s škofom Jegličem na čelu naj pa prvo iz svojih vrst ljuliko izstrebi, in potem se naj spravi na svobodomislece!

A. Potokar.

Marianna, Pa. (v Sibiriji.)

Cenjeno uredništvo Gl. Sv.: —

Malo kedaj se sliši iz našega kraja. Kar se dela tiče je jako slabo, toraj rojake svarim, da ne hodijo semkaj dela iskati, ker so zdaj jako slabe delavske razmere tukaj v Marianni. Hočem poročati da smo tukaj sedaj delavci prodani od organizatorjev in od lokala št. 2874 ravno tako, kakor kaznjenci na Ruskem, v Sibiriji. In sicer smo imeli tukaj kontrakt podpisan za dve leti, kateri se ne bi smel spremeniti do 31. marca 1912.

Lansko leto, pa do letos 30. aprila smo premož nakladali za dotični, isto ceno, ki je bila sklenjena na glavni konvenciji v Pittsburgu za distrikt št. 5. In sicer je bila cena podpisana za dve leti. Imeli smo do sedaj, da se je vse skupaj tehtalo in od tona je bilo 30c.

Prelomili so nam pogodbo in zakon ki je bil sklenjen lansko leto v Pittsburg. Pittsburg Buffalo Coal Company je nam odvzela vse skupaj, vago, in pa, da moramo od zdaj znanprej na "škrin" premož nalagati. In delavci smo se vstavili, da ne gremo delati na ta način in za to ceno. Nato so prišli iz distrikta št. 5 štiri organizatorji: vice-predsednik in še trije drugi, da se posvetujejo z nami.

Čujte kaj so z nami naredili. Na seji so nas prodali, da smo zglubljeni in rekli so nam, da naj gremo delati za staro ceno! Ali niso ti ljudje od kompanije podkupljeni? Rekli so nam še, da z nami ne morejo nič narediti, ker še unijske postave ne poznamo in pa, da bodo druge ljudi dobili, ki imajo malo več pojma, kaj je unijska!

Kaj pa, če bi bili to skabi?

Tudi omenim, da nas je tukaj nekoliko Slovencev in nekaj jih je ki so bolj zmogni bogati v žepu, kakor mi ta drugi, pa če mu kateri rojak kaj reče, potem pa teče po policaja, da bi ga vzeli in zaprli.

Hočem še omeniti h koncu dopisa, da so lansko leto v Westmoreland Co. skabe vozili po avtomobilih. Sedaj jih pa tukaj v Marianni kar ponoči v avtomobilih vozijo. Dne 9. maja jih je prišlo okoli 30 skabov in sicer od 5—6 ure zvečer jih je prišlo 9 ali 10, in še tisti večer so mogli iti delati. Seveda kompanija jih je z vsem preskrbela. In ta drugi garjevi so kakih 18 ali 20, prišli od 8 ure do devete zvečer v avtomobilih. Pa grejo v jamo delat, pa ko vidijo, da nemorejo nič zaslužiti, pa grejo zopet s trebuhom za kruhom! Svarim rojake, da se ne puste zapeljati od agentov.

Svobodomislec I. U.

Listnica uredništva.

Dopisniku "Od nekod". Verujemo vam, da imate popolnoma prav, sosebno še, ko poznamo ljudi, s katerimi imate za opraviti, pa vendar vašega dopisa nemoremo priobčiti. Mogoče bi ga priobčili če bi zapisali pravo mesto, ime društva ter s popolnim imenom podpisali. A tako, kdo bi nam verjel? Poleg tega pa mi ne prevzemamo nobene odgovornosti, kakor bi jo, če bi tiskali tako, kakor ste nam poslali. Mi smo že veliko storili, pa če se ljudje nočejo zavedati in se otesti egoista, ki jih terorizira, potem se že vse neha. Res je, da je naš list nepristranski in v obrambo in koristi vseh delavcev, toda pod goji, kakor smo zgoraj omenili. Prošnje za svet, kako naj bi celodruštvo od tam odstopilo, tudi nemoremo svetovati, da bi poslali pritožbo na gl. odbor vam tudi ne svetujemo, ker ne bodele nič opravili. Svetujemo pa vam nekaj in to je, da se pripravite za prihodnjo konvencijo in če tam ne dosežete pravice, potem se le storite kar nameravate storiti sedaj.

106 let stara krčmarica živi v Dolgi vasi pri Kočevju na Kranjskem. Sedaj je poročena že petič. Ko je šla zadnjikrat pred oltar, je bila stara 99 let. Njen mož je star 67 let. Oba zakonska še sama strežeta gostom. Ta ženska utegne biti pač najstarejša krčmarica na svetu.

Vsak slovenski delavec mora čitati svoje glasilo t. j. "Glas Svobode!"

50,000 KNJIŽIC

Popolnoma Zastonj.

IMATE LI

Vsak mož ki bi moral takoj pisati po to izvrstno knjižico. Može, kateri se nameravajo ženiti—bolehní možje—može, kateri se večkrat vpijajo in prihajajo pozno domov—može, kateri so slabotni, nervozni in opešani—može, kateri ne morejo delati ne uživati življenja v polni meri—vsi ti može bi morali pisati po to brezplačno knjižico. Ta knjižica pove kako može uničujo svoja življenja, kako dobijo bolezní in kako morejo zadobiti popolno in trajno zdravje, moč in krepost v zelo kratkem času in po nizki ceni. Ako hočeš biti mož med možmi, ta knjižica ti pove, kako in kaj.

Ta knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Ne dajajte svojega težko prisluženega denarja za ničevredna zdravila dokler ne prečitata te knjižice. Prihranila vam bode mnogo denarja in vam razodela, kako lahko postanete močan in krepak mož. Zapomnite si: Knjižica se dobi popolnoma zastonj. Mi plačamo poštnino. Na ovitku ni zdravnikovega imena. Nihče ne bo vedel, kaj je razen vas. Zapišite spodaj razločno svoje ime in naslov spodaj na kuponu, izrežite ga in pošljite nam. Ostalo izvršimo mi.

Pošljite Nam Ta Kupon še Danes.

DR. JOS. LISTER & CO., Aus. 401, 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje:—Zanima me vaša ponudba, s katero nudite zdravilno knjižico brezplačno, in prosim, pošljite mi jo takoj.

Ime

Naslov Država

Prvi znak jetike.

Jetika, ta grozna morilka umori tisoče ljudi vsako leto, in ni ozdravljiva, če se jo ne začne zdraviti takoj ob pojavu. Vsi zdravniki si izrekajo, da se jo ozdravi, če se zdravljenje začne ob času?

Eno od prvih znamenj pojava jetike je:

BLEDA BARVA.

Taka bledota se na ljudeh hitro zapazi, seveda nobeden noče niti misliti, da je to znamenje jetike. Bledi ljudje vejo, ali bi morali vedeti, da je njihova kri iz ustroja, da ne vsebuje dovolj množine malih rdečih teles, kateri so krvi potrebna, da dá človeku potrebno moč in gorkoto in zdravje. Koža začne počasi izgubavati svojo prejšnjo barvo in postane bleda, rumena ali siva. Živeci in glidi v svoji moči padejo, želodec noče več delovati, sploh celo telo gre počasi navzdol. Postane potreba, da se pridobi telesu nove, zdravje krvi — čisto, rdeče, krvi, — ampak to se ne more pričakovati od želodca, ki ne dobi dovolj zdrave hrane in dokler niso vse slabe tvarine odstranjene in še le potem je za pričakovati, da se začne slaba kri spreminjati v dobro kri. Mi vemo samo eno pomoč, ki je v stanu to spreobrniti v krvi povzročiti. To je:

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Ta pripomoček je narejen iz bogatega, rdečega vina in naravnih želišč, najpazljivejši preiskani in da najboljši dobiček telesu, želodcu in bo zopet vse organe privedlo v naravno redno delovanje. Ti boš zopet lahko jedel in tudi lahko prebaval svojo hrano. Tvoja kri bo postala zopet čista in močna. Tvoja barva obraza bo postala zopet zdrava in sprejela naravno obliko. In naj bo vzrok tvoji ble dati kakršen že, rabi le vedno za odpravo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Zguba teka,
Neredna prebava,
Slab počutek po jedi,
Nenavadni krči,
Vroč glavobol.
Trganje po glidih,
Zaprte in krči,
Zguba moči,
Zguba energije,
Nekatere ženske bolezni in bljuvanje.

je le nekaj bolezni, ki se odpravijo z pitjem Trinerjevega zdravilnega am. grenkega vina. To zdravilo je dobilo zlato kolajno na razstavi l. 1909 v Seattle, zlato kolajno in grand prixe (najvišje odlikovanje) na razstavi v Londonu in Bruselju leta 1911.

V PRODAJALNAH, GOSTILNAH IN LEKARNAH.

JOS. TRINER

Kemični laboratorij

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarue je najboljšje.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovico mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

RAZNO IN DRUGO

Zakladi kitajske cesarice vdove. Po Pekingu kroži govorica, da so spravili iz cesarskega zaklada na Kitajskem neštete milijone zlata na Angleško, Govore, da je zlato last cesarice vdove, ki je bila prisedila ogromno premoženje. Samo dragocenosti, ki jih je bila nabrala cesarica v zadnjih letih svojega vladanja, znašajo več sto milijonov.

Velik zaklad izkopen. Iz Buenos Ayresa poročajo, da so povsem siromašni francoski izseljenci našli pri kopanju starin velik zaklad, ki obstoja iz španskega denarja v zlatu. Najdeni zaklad je vreden 7 mil. mark.

Umrli v starosti 120 let V Kovalu ob rusko-nemški meji je umrl te dni krojač Pinkus Gonsiorovski, ki je nedavno dopolnil 120 let. Zapustil je 145 vnukov in pravnukov. Gonsiorovski je delal še zadnje dni pred svojo smrtjo.

Na Reki je 17.000 Hrvatov, a ti nimajo nobene ljudske šole. To je nenavadno priznal v ogrski državni zbornici sam znani Geza Polonyi, velik protivnik Hrvatov.

Kmečki dolgovi. Na kmečkih posestvih je v Avstriji okoli šest tisoč milijonov dolga. Če računamo le 5 odst. znašajo obresti od tega dolga 300 milijonov kron. Na Kranjskem je vknjiženih nad 100 milj. na kmečkih posestvih.

Spor med socialnimi demokrati posebno na Dunaju je od dne do dne ostrejši. Na Dunaju je začel izhajati nov češki socialno-demokratski dnevnik "Dělnický Denník", ki zastopa centralistično smer, dočim so "Dělnické Listy" na avtonomističnem stališču.

Ivan Grohar umrl. V ljubljanski deželni bolnišnici je preminul slovenski umetnik, akademski slikar Ivan Grohar, mož, v katerega je slovenski umetniški svet stavil velike nade. Pobralla ga je jetika. Pogreb pokojnika je bil veličasten. Slovenci so z Ivan Groharjem zgubili najbolj nadarjenega slikarja umetnika, katerega je slavila vsa kritika Evrope. Njegove slike so v Londonu, Parizu in Dunaju žele največji uspeh. Naj živi njegovo delo!

Socialno-demokratsko vseučilišče na Bolgarskem. Socialno-demokratska stranka na Bolgarskem je sklenila ustanoviti lastno vseučilišče v Sofiji. Rektorji bi bili dr. Rakowski, Sakayov, dr. Radrov in H. Hristov.

Kongres proti tuberkulozi se bo vršil letos od 24-30. septembra v Rimu pod pokroviteljstvom italijanske kraljeve dvojice. Kongresa se udeleže zdravniki vsega sveta.

Poljski Kristus. Razni pobožni krščanski narodi si lastijo Kristusa. Znano je, da pravijo Srbi, da je Srb in Bog, Poljaki pa pravijo, kakor poroča "Kuryer Warszawski" tako-le: "Naš Bog je s Poljskega doma, naš Kristus je Poljak, otrok naše Čenstohovske Matere Božje. Tu v mazurskem pesku počiva v grobu. Naš Kristus je Poljak in ni ga iskati ne v Betlehemu ne na Golgati. Čenstohov pa ni znan radi tega, ker bi bil rojstni kraj Kristusa, ampak po zločinah tamkajšnjih mehnihov.

Italijanski poslanski zbornici je bil predložen zakonski načrt, ki prepoveduje mladini kajenje. Pred 16. letom ne sme kaditi mladina ne svalčič, ne smodk, ne tobaka; sepo vedno je tobak pri sebi. Učitelji, stariši, pazniki in stražniki, mojstri in drugi smejo vse tobakne izdelke otrokom, ki se niso izpolnili 16. leto konfiscirati.

Numerirani vrčki v gostilnah. Iz Budimpešte poročajo, da je notranje ministerstvo ukazalo, da morajo imeti v gostilnah vse vrčke numerirane, tako da more pivo kontrolirati, če mu prinesejo pivo vedno v jedni in isti posodi. Ta odredba je naperjena proti širjenju tuberkuloze.

Kaj je mož svoji ženi? Če je lepa in mlada, kakor spomladansko jutro, a brez misli kakor zimska noč, tedaj jej je gospodar kakor tudi vsaki drugi svoji stvari. Ako je divna kot angel, a zlobna kakor vrag ali bogata kakor Krez, potem jej je suženj kakor vsak slabši višjemu in močnejšemu od sebe. Če je pametna kakor on, a je boljša od njega, tedaj jej je veren soprog in prijatelj. Orijen-

taleci so že po naravi gospodarji svojih žen, a jim vendar služijo; prebivalci zahodnih dežel so po odgoji njih oboževalci, pravzaprav pa jih imajo v življenju za največje sužnje. Pri nas Slovanih so pa tudi že možki, ki niso svojim ženam niti gospodarji, niti sluge, pa tudi one niso njim sužnje, niti pokroviteljice; tu sta si mož in žena enakovredna: človek bodočnosti.

Socialni demokratje na Ogrskem so imeli v Budimpešti svoj kongres, katerega so se udeležili tudi slovaški socialisti. Te poslednje je zelo neprijetno dirnilo očitane nekega ogrskega sodruka, da namreč slovaški socialni demokratje gravitujejo preveč v Prago. Kakor se vidi, je tudi v madjarskih socialistih še precej tihega šovinizma, ki odlikuje druge madjarske stranke. Sirotam Slovakom, ki smejo na Ogrskem komaj dihati, očitajo madjarski sodruki gravitacijo v Prago! Ali naj mari gravitujejo v Budimpešto?! Kje naj si iščejo prijateljev, ako ne pri Čeljih, njihovih krvnih bratih?! Taka očitavanja so zelo slabo spricevala za internacionalizem madjarske socialne demokracije. Pred tem kongresom je postavila stranka svoje kandidata v več nego 100 okrajih. Socialno-demokratska stranka ima v deželi 310 organizacij, ki so priredile tekom leta nad 3000 shodov in predavanj. Strankino založništvo je lani izdalo knjig in brošur v skupni nakladi 420.000 iztisov. Letakov se je razdelila 1.200.000. Dohodkov je imela stranka 627.000 K. izdatkov pa 624.000.

Nenasitna, brezobzirna farska bisaga. Ne samo kranjski fajmoštri in kaplani, marveč cela internacionalna klerikalna vojska nenasitnih katoliških duhovnikov tekmuje v beračenju in napolnjevanju nenasitne klerikalne farske bisage. Posebno dobičkanosen je lov na testamente, ki je njih tih zakon, katerega izvršuje seveda še v večjem obsegu kot navadni duhovniki, papež sam. Tako je potom spovednice podedoval ta veliki, samovoljni in otroško kapricasti jetnik Vatikana, ki se hinavsko izdaja za največjega reveža, pred kratkem po umrlu gđ. Enders v Stuttgartu celo njeno premoženje v znesku okroglo 100.000 mark. Revni sodniki so se uprli temu krivičnemu početju in tožili za razveljavljanje oporoke. Izpodbijanje krivične oporoke podpirajo z dejstvom, da je bila pokojna v zadnjem času duševno abnormalna in nezmožna pravilno in pravično razpolagati s svojim premoženjem. Le tej okolnosti se ima zahvaliti papež, da jo je spovednik pregovoril napraviti oporoko v njegovo korist. V tej pravdi, ki je znana pod naslovom "Endersovi dediči proti Piju", se je vršilo pred raznimi instancami že več obravnav. Sedaj poročajo nemški listi, da se je papež vsestranskemu pritisku vendarle deloma vdal. Sprevidel je krivico, ki se dela s tem nekvalificiranim dejanjem revnim sodnikom pokojnice in se spustil v pogajanja, ki se baje v kratkem dovrše.

Dolgovi najmetnitniših držav v Evropi. Največ dolga v Evropi ima ruska država, namreč: 34.664.718.768 K, potem pa pridejo: Francoska 28.870.172.478 K, Nemška 18.904.977.000 K, Italija 12.404.588.511 K, Avstrija 10.381.765.695 K, Španska 8.947.100.999 K, Angl. 6.396.526.000 K, Portug. 4.261.019.026 K, Belgija 2.501.816.765 K, Holandska 2.244.867.500 K, Grška 832.346.210 K, Švedska 680.295.191 K in Švica 95.862.901 K. Če pa pregledamo in preračunamo, koliko pride dolga na posamezno osebo, tedaj pa dobimo: Francoska 741 K, Portugalska 738 K, Grška 624 K, Španska 461 K, Angleška 440 K, Belgija 435 K, Holandska 403 K, Italija 385 K, Avstrija 331 K, Nemška 311 K, Ruska 157 K, Švica 133 K in Švedska 101 K.

Politika v spovednici. "Slov. Narod" iz Ljubljane poroča tale zanimiv slučaj: Kot dober kristjan, oziroma katoličan, sem se, kakor vsako leto, tudi letos namenil opraviti velikonočno spoved. S tem namenom sem šel 24. m. m. od 6. jutraj k frančiškonom v Ljubljano. Ker sem pa tam videl, da je pri vsaki spovednici nekaj vojakov 27. pešpolka, sem se napolil v cerkev sv. srca Jezusove,

ga, ker sem na vsak način hotel opraviti spoved. Tam se je spovedovalo na desni strani cerkve. Poklekne in povem vse svoje grehe, končno me vpraša spovednik, če čitam tudi "Slov. Narod" in "Jutro". Jaz rečem da, ker sem ravno na te liste naročen. — Potem me nagovarja, naj obljubim, da teh listov nikdar več ne čitam in ker tega nisem mogel storiti, mi zagrozi, da bo končal vse "Narodovce" in "Jutrove" izobčil iz sv. cerkve, nakar se reče "z bogom, zaloputne linice in izgine, — dobil sem "ta suho". — Skoraj bom star 60 let, bil sem kot vojak pri zasedanju Bosne l. 1878. in vsako leto sem še opravil velikonočno spoved, a od danes naprej me nikdar več nobeden ne vidi v spovednici.

Kako se godi starim duhovnikom. Na Šmarni gori pri Ljubljani dobro znani mašnik je star menda že 97 let. Ta revež živi na Šmarni gori v največji bedi. — Menda že dve leti ni prišel več iz tiste, človeka nevredne luknje, kjer stanuje. Stari revež je popolnoma zapuščen in živi v pomanjkanju in v nesnagi. Neki gospod, ki ga je obiskal, je povedal, da se je razjokal pri pogledu na onemoglega starčka. Če bi ta mašnik stanoval v svinjaku, bi ne živel v taki nesnagi kakor sedaj. Pri postelji ima rog, da kliče ljudi na pomoč in tudi neki zvonec, ki ga pa menda še vzdigniti ne more. Ljubljanski škof bi pač bolje storil, če bi se pobrigal za usodo tega, od starosti že onemoglega mašnika, kakor da seje sovrastvo in prepri.

Uresničene sanje. Tri mesece pred rusko-francosko vojsko, ko se ni nihče vedel, da bo v kratkem vdrla v Rusijo velika združena francoska armada, je živel general grof Tučkov v neki vili blizu Tula. Neko noč se je sanjalo njegovi ženi, da je v gostilniški sobi v nekem popolnoma tujem kraju. Vstopil je njen oče, peljal za roko njenega sina in je žalostno rekel: Uničena je Tvoja sreča. Tvoj mož je padel, padel je pri Borodinu! Prestrašena se je zbudila, ko pa je videla svojega soproga mirno spati, se ni brigala za sanje in v novi zaspala. Toda iste sanje so se ji ponovile popolnoma enako še dvakrat. Poklicala je prestrašena moža in ga vprašala, kje je Borodino. Iskala sta takoj po zemljevidih, a kraja nista nikjer našla. Minili so meseci in čudne sanje sta seveda oba pozabila. Tudi ko se je vnela francosko-ruska vojna, se ni nihče nanje spomnil. General je dobil poveljstvo rezervne armade, ona je šla nekaj časa z njim nato pa zaostala in se nastanila z očetom v nekem malem mestu. In tu so se sanje uresničile. Res je nekega dne stopil k njej njen oče, peljal sina za roko in ji povedal žalostno novico: "Padel je Tvoj mož, padel pri Borodinu." Sedaj šele se je spomnila grofica na usodne sanje. Soba, v kateri se je to zgodilo, je bila popolnoma slična sobi v sanjah, njen mož pa je res padel v oni znameniti bitki pri vasi Borodino, ki ima ime po bližnji istoimenovani reki.

Žalna pojedna kanibalov. — Francoski polkovnik Moll, ki je padel pred kratkim na bojnem polju pri Wadaju v francoski Afriki, je poročal med drugimi zanimivostmi tudi sledečo za kanibale značilno anekdoto: Zašel sem nekega dne v državo Kongo med strašne ljudožre. Umrli jim je ravno načelnik rodu in pripravljali so se na žalno pojedino. Okrog ognja so postajali bojno okinčani možje, ob strani pa so stale vdove po pokojnemu gospodarju. Bile so popolnoma slečene, njih život pa je bil namazan s popolnoma belo, lepljivo moko. Izgledale so kot veliki emoki, ki so pripravljeni za v ponev. Ljudožreči so me povabili slovesno k obedu. Vprašal sem jih, v čem obstoja njih obed, nakar so mi pokazali skupino belih emokov — gospodarjevih vdov. Zgrozil sem se nad tem, in sem nedežbo seveda odločno odklonil. Bili so vsi iz sebe in se skrbno povpraševali, s čim bi mi postregli. Rešil sem jih zadrege in jim ponudil toliko volov, kolikor so imeli pripravljenih za obed gospodarjevih vdov. Uklonili so se sicer temu predlogu, ker so se bali, vendar pa je velika večina vlikašev rodu ošla, češ, da se ne vzplača ostati na taki žalni pojedini.

Največja razprodaja granitnega blaga.

Vzgodovini Chicage se ni bilo
na trgu take razprodaje.

Posrečilo se nam je dobiti od "THE PORCELAIN ENAMELING ASSOCIATION", železni voz caps najboljšega granitnega blaga in sicer z 50c popustom na dolarju.

Ta velika zaloga blaga obstoji iz modre in bele barve enamelirane kuhinjske posode, vseh vrst in vseh velikosti.

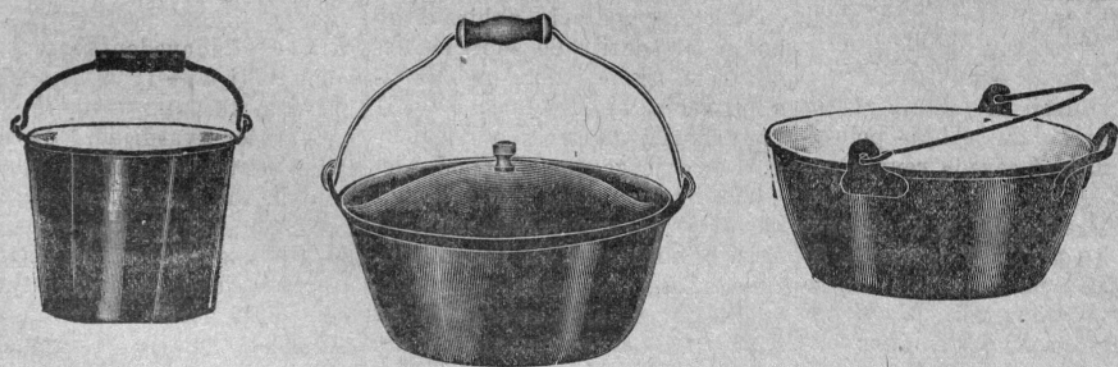
Ta izbira je najsenzacionalnejša, kar jih je še imela naša trgovina in stvari, ki so sedaj na prodajo, so ga vsako gospodinjstvo neobhodno potrebne.

Navedemo tukaj le nekaj predmetov po nizki ceni.

Pri tej razprodaji je na izbiro: čajne posode (ponovnice) kavini vrči in posode, kotli, zosne posode, brlinski kotli, posoda za pecivo in pečenje, rižni kotliški, vse sobne posode, posode za jedilno orodje, pele za pivo, vodne posode, kozarci in steklenice, umivalne posode itd. itd.

Pridite in si oglejte to največjo razprodajo enamelirane posode iz gnanita.

Se priporoča,

ALBERT LURIE CO.
1816-1818-1820 BLUE ISLAND AVE.

Severova Zdravila proganjajo boleznin in preprečajo njihov povratek.

Kaj je vaš odgovor?

Ali ste bolni? Potrti? Pretegnjeni? Čmerni? Brez častihlepja? Vas ne veseli zabava? Medli in slabi? Bleda lica? Nečist jezik? Čreva zabasana? Pogostna glavobol? Slaba prebava? Videti starejši nego ste? Pogum! in uživajte

Severov ŽIVLJENSKI BALZAM.

To je lek ki ga baš potrebujete. Deluje na razne organe in na kri na tak način, da se številne bolezni preženejo in ustroj kmalu povrne k zdravju in mladostni moči.

75c steklenica.

Vaš lekarnik prodaja življenski balzam in druga Severova zdravila. Recite "NE", če vam hoče naprtiti kako drugo zdravilo na mesto pristnega. Naša zdravila imajo navodila tiskana v slovenskem jeziku.

Kožni opahki

so med nejnavađnejšimi znaki in posledki slabe krvi. Izdatno in zanesljivo zdravilo za nečisto, pičlo, oslabelo kri in za zdravljenje kožnih bolezni je

Severov Kričistilec.

Dolar steklenica.

Ne bodite nervozni!

Nervozni ljudje ne žive dolgo. Imamo zdravilo, ki teši in krepi živce, lajša razdražljivost in blaži napetost ustroja. Tisočim onemoglim nervoznim ljudem je pomagal

Severov Nervoton.

Dolar steklenica.

Svet dobite zastoj, če pišete na naš zdravniški oddetek.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Luteranska doba na Slovenskem

Spisal dr. K. Slanc.

I.

Z razkritjem Amerike so se odprli novi viri bogastva; meščani so bili Kolumbu kmalu za petami. Pa že prej so dobili nemški meščani rudokope srebra in zlata v svoje roke. Nakupili so jih od prejšnjih revnih rudarjev in so razpolagali že pred odkritjem poti v Ameriko z velikim bogastvom.

Ti tako bogati meščani niso trpeli grajske ali duhovenske nadvlade; vladali so se sami, in da so močnejši postali, združevalo se je po več mest skupaj. Kmet je silil v zidovje teh meščanov. Ali vzeli so le toliko kmetov v mesto, kar jih je imelo prostora; potem so mesta po rokodelskih in obrtnih zadrugeth, zasnovanih v bojih z graščaki in škofi, proti uselitvi s kmetov zaprli. Kmet je bil potem še bolj ko prej na milost in nemilost izročen svojemu gospodarju. Jel je zapuščati svojo zemljo in tlako, zanemarjal delo za svojega gospodarja. Ko so odslovili grajske bojne hlapce, je prišlo dosti ljudi med kmete, ki niso imeli kaj jesti in so bili pripravljene storiti vse. S takim človekom se ni dalo več z nakaznico na svitla nebesa v miru shajati; ta tlakar postal je rabijanten.

V 14. stoletju divjala je huda kuga v Evropi in je baje polovico ljudi največ seveda revnih pobrala. Delavcev je bilo treba in lepše se je s kmeti in z delavci ravnavo ko prej. To je kmete še nazaj držalo na Nemškem, da se še niso prej spuntali. Na drugi strani je po ti kugi kat. duhovenstvo še bolj obogatelo. Na smrtni postelji ljudi pridobila je tedaj cerkev veliko milijonov premoženja k onemu, ki ga je že prej imela. Postala je prevzetna. Živel so duhovniki vzlic veliki revni ljudstva pohujljivo, potratno. Seveda se niso dosti brigali za svoja duhovenska opravila. Imeli so kaj drugega opraviti. Škofje in opati samostanov ter drugi višji duhovniki so bili navadno drugi, tretji sinovi graščakov. Le eden sin je podedoval po očetu graščino, drugi so morali iti po drugem zasluzku, in ta drugi zasluzek so dobili kot duhovniki višjih vrst. Tedaj uradništvo še ni bilo razvito, in sta bila graščak in duhovnik uradnika za vse posle tedanjega časa. Delati niso znali ti grajski otroci, pač pa dobro živeti. To je mogoče bilo le v višjih duhovenskih službah. — Po več far je imel jeden višji duhoven v tem času (14—15 stoletje) v svoji roki in dal jih je v najem manjšim ubožnejšim, s kmetov prišli duhovnikom. Da celo o tedanjih nemških bogataših, trgovcih Fuggerjih, se je dokazalo, da so nekaj dobrih duhovenskih mest imeli v najemu ter jih oddajali z dobičkom manjšim duhovnikom. Ti višji duhovniki so živeli razkošno kakor mogoče. Če pogledate slike škofov in opatov iz teh časov, videli boste obraze, na katerih se presneto malo pobožnosti pozna. To so orjaške, življenja polne postave, to so oči, roke, ki po življenju, po prijetnem življenju drhte. Manjše fare seveda so skušale živeti, kakor je šlo. Vino, ki so ga nabrali ti manjši duhovniki kot desetek, so sami v farovžih na drobno točili. Imeli so točarice in veselo se je živelo v teh farovžih, kakor dandanes v tistem konsumnem društvu, kjer je kaplan natakar. Prišlo je v takih farovških krčmah tudi do bojev z noži in je bil tudi, kak duhovnik v takih bojih zaklan. Potem go na novo blagoslovljali sveti dom duhovenski. Ženske so seveda igrale veliko ulogo v farovžih. Tudi po več jih je bilo v katerem, kakor še dandanes.

Kat. duhovenstvo se je že zgodaj organiziralo, to je tako uravnavalo, da je imelo svoje višje in nižje poglavarje, škofo, abate in nad vsemi je bil papež v Rimu vrhovni voditelj. Ta je dobival iz vsega kat. sveta dohodke in milijone.

Lahi so bili že zgodaj po graščakih in meščanih popolnoma izžeto ljudstvo. Ti niso mogli dajati dosti denarja papeštvu. Preselel se je papež na Francosko. Rim je zaradi tega ubožal, ker ni bilo toliko bogatega zapravljevega duhovenstva v njem, kajti Rim je

po večjem živel od duhovnikov, ki so tam eden poleg drugega sedeli. Tje v Rim so prišle velikanske, po vsem katoliškem svetu nabrane svote denarja. Rimljani so tedaj skušali papeža nazaj dobiti. Papež je šel; — Francozi so volili drugega; katoliška cerkev je imela dva papeža v istem času. Francoski duhovniki in plemeni-taši so bili jezni in niso hoteli posiljati papežu v Rim več denarja.

Na Angleškem so se v 14. stoletju popolnoma sprli z Rimom. Graščaki so tam že zdavnej zaviljivo gledali bogastvo katoliške cerkve v svojih deželah; želeli so to bogastvo pridobiti. Kmetje so tudi želeli, da se razdeli to bogastvo. Prilčno nastopi neki župnik Wiklif proti katoliški cerkvi, in Angleži izstopijo iz nje in si razdeli njeno premoženje. Z Angleškega tedaj tudi ni bilo kaj dobiti za papeža in njegov dvor ter državo. Papeži namreč ne živijo od samega zraka niti od samih molitvic. Ostali so tedaj nemški in slovanski kraji. Papež Andreas Eilvius Pij II. je pisal nemškimi škofom, da so Nemci bogati; oni naj dajo zanj denar.

Na Nemškem se je hotelo vse dobiti, in papeževi nabiraleci so hodili od škofije do škofije. Menih Tetzel pa je naletel na Martina Luterja, ki je bil (leta 1508) vseučiliški profesor v Wittenbergu in ta je zagrmel in pod njegovim imenom se je vršila dogodbina, ki jo zovemo reformacijo. — Martin Luther je bil benediktinski mnih. Luteranska reformacija bila je jednaka, ko ona 100 let poprej na Češkem in Angleškem. Bila je po večjem gospodarska prekucija. Za vero ni bilo začeto, toliko zanimanja in tudi pozneje je bila ta le zastava, za katero se je hodilo v boj proti kaščam katoliškega duhovenstva. Graščaki, knezi, kmeti, meščani vsi so stegovali po teh kaščah svoje prste. Dobili so jih knezi in graščaki v svoje roke, kmet pa je šel prazen stran. Prehudo ravnanje z njim po fevdalni gospodi ga je razkačilo, da se je l. 1515. in 1525. puntal; to in prepričanje, da cerkvenega bogastva on nič ne dobi in da tlaka desetina ostane, mu je leta 1573. sililo batino v roke. V takih ustajah bil je kmet tudi že prej na Italijanskem in Francoskem. To vse se je pripravljal od 12. do 16. stoletja. Na Češkem je buknila ta revolucija že v 14. stoletju. Povsod je bilo jednako gospodarstvo in to je povsod rodilo iste posledice.

V drugem članku podam popis te revolucije, kako se je na Slovenskem vršila in 100 let trajala. Bila je najlepša doba slovenske zgodovine. Da se ista bolje razume, podal sem prej v glavnih črtah zgodovino fevdalnega gospodarstva do 16. stoletja sploh.

(Dalje prih.)

LJUBEZEN GVARDIJANA STANISLAVA.

Za Glas Svobode priredil I. F. Brojančev.

Uboštvo, večno devišstvo in slepo pokorščino — držati je sicer malenkost, kdor more. O tem vam lahko pove kapucin, gvardijan oče Stanislav v samostanu pri Blaženi Devici Mariji.

Pri polni mizi sedeti, dobro jesti in piti, pri tem pa za revnega zavijati, — ni hudo; in ako sami častitljivi bratje opravljajo službo kuharic, je čisto svojo dušo ohraniti — zelo lahko; in če nima človek nad seboj niti jednega predstojnika ali višjega, je slepa pokorščina tudi le — šala!

Samostan pri blaženi devici Mariji v mestecu R. je jako prijetno prebivališče in kakor nam stari ljudje pripovedujejo, ni tam še nihče umrl lakote in pomanjkanja . . .

Res je pa, da tekmujejo vsi njegovi stanovalci z debelostjo gvardijanovo.

Hoja njegova je počasna, in pridige v cerkvi so premišljene, razumljive, domače . . .

Za ljudsko govrico mu ni mar; glavne stvari ob nedeljah gvardijan ne pozabi . . . na ta dan namreč prinašajo kmetske žene v čast blažene device Marie polne košare jaje, sirovega masla, posušenega mesa itd. In če prine-

se v samostan ženica lep košček pohedvane, se gvardijan tudi ne ježi . . . takim stvarjem pravi Nemec "Jungfernbraten" in take slaščice prijažo zelo, zelo gvardijanovemu želodčku.

Na praznik "Marijinega Spočetja" je lansko leto gvardijan pridigal o blaženi devici Mariji in razlagal neštivilni množici o "sladkosti" Marijini.

V prisposodah pa gvardijan Stanislav ni ravno zbirčen; najraje jih jemle iz narave, ali pa iz bližine. Čemu tudi visoko doneče besede in prisposode o razjarjenem morju itd., če človek živi na suhem . . . čemu bi si razbijal glavo, ko itak nič ne pomaga.

Geslo njegovo je: Samo počasi in mirno kri; duhov se razburja-ti ne sme, ker utegnili bi izostati jajca, meso itd., in to bi bilo hudo.

"Predragi moji poslušalci! Danes Vam bom pripovedoval o "sladkosti" Marijini! Ni sicer lahko razložiti Vam, nebeško to sladkost, vendar pa današnji svet praznik mi zapoveduje storiti, kolikor je v mojih močeh. Prosimo torej svetega duha, da nam razsvetli pamet in da končamo današnji praznik kakor pobožni in vstrajni častilci Marijini."

Vsa cerkev je napela ušesa. — Novakov Jakob pa se hudomušno nasmeje, in zašepče svojemu sosedu: "Radoveden sem pa, kaj bomo zdaj slišali!"

"Vam vsem je znano," nadaljuje pater gvardijan, "da so delali v preteklem poletju opekari ne daleč od tukaj. Kdo ne pozna rjave one juhe, ki je nenaravna posledica zmesi vode in glin? O ne rjave juhe, v kateri skačejo žabe in ob gorkih in toplih poletnih nočeh motijo z regljanjem sveto tišino nočno?"

"Predstavite si torej, ljubi moji poslušalci, rjavo ono juho v duhu kot kavo, samo kavo — ste me vsi razumeli?"

"Prešček!" se potihoma nekdo iz množice oglasi.

"In ker sem prepričan, posebno pa pri vas, drage moje poslušalke, da ne marate kave brez sladkorja in da se držite onega gesla: čim slajše, tim boljše, si zopet v duhu predstavite, da je naš cerkveni zvonik iz samega sladkorja . . . In če bi jaz ta zvonik iz sladkorja zavalil v rjavo ono juho in pri tem prosil ljubega našega Boga, da raztopi vsega v o-ni juhi in jo potem pokusi, mislim, da bi bila kava precej sladka; vendar pa, dragi moji poslušalci, sladkost Marijina je v primeru z ono kavo milijonkrat slajša . . ."

Ljudstvo je vedelo sedaj. Pater Gvardijan pa ni samo dober in bistroumen pridigar, on je tudi dober spovednik.

Z vaškimi devami ni prestrog; iz svojega izkustva pozna dobro pregrešni svet in lastna izkustva, so vredna več, kot vse debele svet knjige v samostanski knjižnici.

Neizrečeno ljubko mu je v srcu; ko posluša grehe, ki mu jih v uho šepče mlada deklica . . .

In to vedo dekleta in rade ga imajo; v vrstah stoje dekleta pred spovednico in ko zagleda bujna njih prsa, cvetoče njih obraze rado vedno gvardijanevo oko, se mu razjasni zadovoljstva in sreče tolsto njegovo lice.

Draganova Anica je bila takrat prva krasotica v celem okraju, in tej se je bil pater Ambrozij zameril; svojo službo je po njenem mnenju preveč trgovsko opravljal in to jo je jezilo.

V spovednici kleči gvardijanovi. In ko je naprosila duhovnega gospoda blagoslova in božje milosti, jo je presenetil pogled gvardijanov. Zmeden je bil in tresel se je. Vrag je divjal v njegovi duši in srdit v duši ji klical gvardijan: "Beži satan, in ne pelji me v skušnjava!"

Zareča se očesca in rdeča lica Aničina pa so bila močnejša ko vsa zaklinjanja gvardijanova. In ko je Anica še dolga šepetaje pripovedovala svoje grehe, je bil duh njegov drugje in ni je slišal. Zlati njeni kodri so se prikradli skozi luknjice v mrežici, dotaknili so se častitljive njegove glave, ga žgečkali in gvardijan se je skoro onesvestil.

Vendar se je pa zopet kmalu ojunail in jo vprašal za ime.

"Anica mi pravijo," odgovori deklica.

"O kako lepo ime imaš!" jej odgovori gvardijan.

Zakaj jo je za ime vprašal, ni Anica vedela in nadaljevala je z naštevanjem grehov.

V zadnjem času da jo mučijo neke prikazni — nedavno da se jej je prikazala — sama Marija. "Ni mogoče", jo prekine gvardijan. "Mogoče se ti je pa le sanjalo?"

"Ne, ne, sanjalo se mi ni!" in ko je gvardijan prišel zopet preblizu mrežice, ga je požgečkal mehki in zlati njen koder . . .

Pater se nehotе zdrzne, po vsem telesu ga je prestresla neka skrinovstna sila . . . končno je pa le spregovoril: "Mora biti nekaj posebnega, kar mi ti pripoveduješ, pridi popoldne k meni v moje stanovanje!"

Anica se je sicer v prvem trenutku začudila, pogledala ga vprašaje, vendar pa sramuje se odgovorila: "Je že prav, po večernicah pridem."

Da je bil pater razburjen, je razumljivo in ko je videl Novakov Jakob prihajati Anico od spovednice zardelih lic, si je mislil: "Je že vražji ta pater Stanislav, vso zmešal!"

Pater je sicer še ostal v spovednici, miru pa ni imel; vroče mu je bilo in manjkalo mu je zraka. Ven je moral, ven na zrak . . . Jedel je jako rad naš gvardijan, danes pa mu ni dišalo. In ravno danes je bila samostanska miza naložena z najboljšim, najslajšim. On pa ni mogel jesti, misliti je moral na njo, na Anico.

(Konec prilodnjic.)

Njegov lasten sovražnik.

Človek, ki je v svojih dejanjih neomogljin in dela le to, kar se njemu zdi za pravo, je svoj lasten sovražnik. Seveda so slučajji, kjer človek ne more odpraviti svoje napake, makari če se se tako trudi in jo poskuša odpraviti. Navada je železna srajca! On je le zmnožen napako sem in tja popravi in zatreti, popolnoma odpraviti jo je pa težko. Take napake so n. pr. pitje, prejestje, ponoevanje, čemer škoduje telesu in močganom. Mi želimo svetovati, ne samo takim ljudem, temveč tudi najbolj zdravim osebam, da posvetijo vso svojo pozornost, enkrat v letu, vsaj za en mesec, izčistavo svojega telesa vsih slabih snovi. Rabi Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. Izčistilo bo vse slabe snovi iz telesa, odpravilo zabasnost in naredilo kri zopet čisto in naravno. Dalo ti bo več teka in pojačilo ti živce; potem ti bo tudi mogoče, napake odvrniti in jih zatreti. Za dobiti v lekarni Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Za zunanje oglase ni odgovorno uredništvo ne upravništvo.

ITALIJO
IN
ADRIJO
po stari in zanesljivi
Cunard črti
vstanovljena 1840.

Ogriko-ameriška postrežba. Iz New Yorka v Reko in Trst skoz Gibraltar, Genovo in Neplj Novo moderni parniki na dva vijaka.

Posebno izbrani za to plovbo.
SAXONIA - 14.270 tonov
CARPATHIA - 13.600 tonov
PANNONIA - 10.000 tonov
ULTONIA - 10.400 tonov
Kubina 2 razreda \$50 v Reko-Trst.
CUNARD STEAMSHIP COMPANY, Ltd.
S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts., Chicago.
or Local Agents Everywhere.

Phone: Canal 80.
HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich, GOSTILNA

Vogal 22. in Lincoln Street
Prost gorak in mrzel prigrizek vsak dan.

M. KARA
1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo

zimске in spomladne obuče.

INFLUENZA

Pravi "Pain-Expeller" se je izobno izkazal pri nastopu zavrtné influence.

Glavni pogoj je seveda, da se ga rabi pravočasno, predno nastopijo komplikacije z pojavi vročinske mrzlice.

Prva znamenja so navadno bolečine v glavi, v udih, mrzlica, šumenje v ušesih, splošna oslabelost vsega telesa, utrujenost v nogah in stegnih.

Ne odlašajte, ampak rabite pri takih pojavih takoj pristni "Pain Expeller", ker zabranite s tem večtedensko bolehanje.

Navodilo za rabljenje je priloženo vsakemu zavitku.

Varujte se ponaredb.
25 in 50 centov steklenica.

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl St., New York, N. Y.

N. B. — Richterjeve Congo pilule proti zaprtju.

JOHN NEMETH

Inkorporiran pod zakoni države New York.

KAPITAL: \$25,000.00.

Pošila denar brzojavnim in poštним potom. :-:-

Denar, poslan brzojavnim potom je v stari domovini takoj drugi dan; po pošti deseti dan.

ROJAKI SLOVENCIM IMEJTE POZOR!

Kadar pošljete svoj težko prihranjeni denar vašim milim v domovino ali kako slovensko hranilnico, pošiljajte denarje po skrbni in poštenu firmi John Nemeth; ta znana slovenska firma prejema vsak dan velike svote denarja od Slovanov in z ljudskim denarjem ne špekulira.

Prodaja vožne listke na vse linije, ceno.

Pišite na naslov.

JOHN NEMETH,
457 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.
JOHN NEMETH, predsednik, bivši c. in kr. konsul. agent.

Ni je prijetnejše stvari, kol misel:

"Imam denarje v hranilnici"

Prični z današnjem dnem. 3% obresti

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

2007 BLUE ISLAND AVENUE.

Odprta v soboto od 6 do 8 ure zvečer.

Ostanek več kolt pol miliona dolarjev.

Kašparjeva Državna Banka,
vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$3,700,000.00
GLAVNICA . \$200,000.00
PREBITEK . . \$150,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagi. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posvetva in zavarovalne polise.

Cemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.